

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

**здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Освітні науки»
спеціальності А1 Освітні науки галузі знань А Освіта**

Методичні рекомендації

Електронне видання

Кам'янець-Подільський
2026

УДК 378.013(075.8)
ББК 74.580.65.050.9
П69

*Рекомендувала вчена рада Кам'янець-Подільського національного університету
імені Івана Огієнка (протокол № 6 від 28.05.2026 року)*

Рецензенти:

Валентина МІРОШНИЧЕНКО, доктор педагогічних наук, професор, начальник кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького;

Галина БАТАМАНЮК, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри теорії та методик дошкільної освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Сергій НИКИФОРЧИН, директор Кам'янець-Подільського фахового коледжу індустрії, бізнесу та інформаційних технологій.

Автори-упорядники:

Олена ДУТКО, Вікторія ФЕДОРЧУК, Інна ЛЕБІДЬ, Оксана ГОРБАТЮК, Світлана ПОЛІЩУК – кафедра педагогіки та менеджменту освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

П69 Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Освітні науки» спеціальності А1 Освітні науки галузі знань А Освіта: методичні рекомендації [Електронний ресурс] / [автори-упорядники: Дутко О.М., Федорчук В.В., Лебідь І.Ю., Горбатюк О.В., Поліщук С.В.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2026. 92 с.

У методичних рекомендаціях висвітлено особливості організації та методичного супроводу практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта спеціальності А1 Освітні науки. Розкрито цілі, зміст та послідовні етапи формування і розвитку професійних компетентностей майбутнього фахівця у сфері освіти через проектування індивідуальної траєкторії проходження виробничих практик, поєднання інваріантної та варіативної складових практичної підготовки, а також змістово-технологічне забезпечення освітнього процесу.

У виданні подано рекомендації щодо організації виробничої асистентської та виробничої переддипломної практик, виконання індивідуальних завдань, оформлення звітної документації, оцінювання результатів практики та здійснення професійної рефлексії.

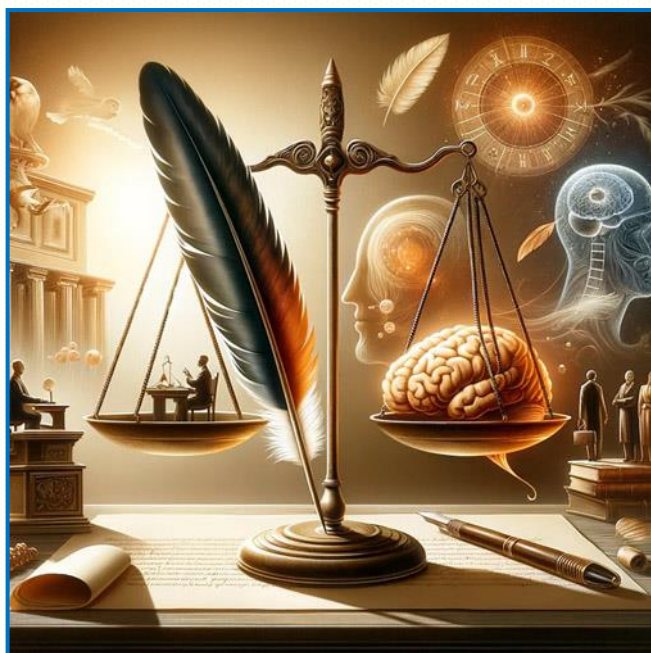
Методичні рекомендації призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Освітні науки», а також науково-педагогічних працівників і керівників практики, які здійснюють методичний супровід практичної підготовки майбутніх фахівців у галузі освіти.

УДК 378.013(075.8)
ББК 74.580.65.050.9

Електронна версія рекомендацій доступна за покликанням:

URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10279>

© Дутко О.М., Федорчук В.В., Лебідь І.Ю.,
Горбатюк О.В., Поліщук С.В.: упорядкування, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗАГАЛЬНА МЕТА ТА ЛОГІКА ПРОЄКТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	7
ВИДИ ПРАКТИК ТА ЇХ ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	15
I. ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА	16
II. ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА	37
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА, КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ	55
МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	59
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	70
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Освітні науки» є обов'язковою складовою освітнього процесу, що забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю та спрямована на форму-

вання, закріплення і розвиток професійних компетентностей майбутніх фахівців у сфері освіти. Вона виступає важливим етапом професійного становлення магістрантів, сприяє їх адаптації до реальних умов освітньої діяльності, розвитку дослідницьких умінь, педагогічної рефлексії та готовності до інноваційної діяльності.

Концептуальні засади організації практичної підготовки ґрунтуються на положеннях Конституції України, законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», а також Стандарту вищої освіти за спеціальністю А1 Освітні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 520.

Практична підготовка магістрантів організовується відповідно до наскрізної та робочих програм практики, розроблених згідно з освітньо-професійною програмою «Освітні науки» (редакція 31 березня 2026 року) та навчальним планом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Програми практик розроблено відповідно до чинних нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, зокрема:

- законів України «Про освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>, «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>;

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (нова редакція) від 31 січня 2025 року № 17-ОД:
<https://kafturyzmu.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf>;
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. № 93 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukrainy 30 kvitnya 1993 r. za № 35),
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>;
- Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) від 31 серпня 2021 р. № 111-ОД;
<https://kvi.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/polozhennia-pro-provedennia-praktyky-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-kamianets-podilskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-ivana-ohienka.pdf>;
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (нова редакція):
<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7Gal6MikA4o/view>;
- Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка
https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view;
- Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)
<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUftQAsNdFAExi9GLi6d/view>;
- а також наказів і розпоряджень університету щодо організації та проведення практики здобувачів вищої освіти.

Методичні рекомендації підготовлені з метою систематизації та методичного забезпечення процесу практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Освітні науки», а також створення умов для ефективної організації, проходження та оцінювання виробничих практик, формування професій-

ної компетентності та готовності здобувачів до самостійної педагогічної, управлінської та дослідницької діяльності у сфері освіти.

Відповідно до визначеної мети зміст посібника спрямований:

- розкрити зміст, структуру та особливості організації практичної підготовки магістрантів;
- забезпечити методичний супровід виробничої педагогічної асистентської та виробничої переддипломної практик;
- визначити вимоги до формування професійних компетентностей здобувачів у процесі практичної діяльності;
- подати рекомендації щодо планування, організації та проходження різних видів практики;
- узагальнити підходи до виконання індивідуальних завдань та оформлення звітної документації;
- визначити критерії оцінювання результатів практичної підготовки;
- сприяти розвитку рефлексивних умінь, дослідницької культури та професійної самостійності здобувачів;
- забезпечити єдність вимог до організації та методичного супроводу практики у межах освітньої програми.

ЗАГАЛЬНА МЕТА ТА ЛОГІКА ПРОЄКТУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Практика здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) за освітньо-професійною програмою «Освітні науки» – обов’язковий компонент підготовки фахівців, спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття і вдосконалення фахових компетентностей; можливість їх працевлаштування на українському та міжнародному ринках праці.

Мета практики: підготовка кваліфікованого фахівця освітньої галузі, формування системи професійних компетентностей, необхідних для здійснення навчальної, методичної, науково-дослідницької, організаційної та управлінської діяльності у сфері освіти, шляхом застосування сучасних теоретичних підходів та інноваційних технологій педагогічної науки в реальних умовах освітньої практики, розвиток здатності до критичного аналізу та оцінювання освітніх процесів, а також стимулювання усвідомленого визначення індивідуальних потреб професійного зростання й уміння реалізовувати їх відповідно до вимог освітнього середовища.

Практика за освітньо-професійною програмою «Освітні науки» починається на етапі програмування системи професійної підготовки фахівця, закладаючи в неї головні орієнтири спрямованості на практичну складову майбутньої професійної діяльності, а саме:

1. На початковому етапі навчання актуалізуються місце, функції і завдання практики в системі професійної підготовки з тим, щоб сприймати всю *систему професійного становлення як засіб* підготовки до практичної діяльності за обраною професією, забезпечення своєї конкурентоздатності на ринку праці. За таких умов усі види освітньої діяльності, кожен освітній компонент, будуть сприйматися не як самоцінність, авто-

номне знання, яке має професійну цінність (часто абстрактну для здобувача), а як реальний засіб оволодіння практикою професійної діяльності за обраним фахом.

2. Вся система професійного становлення здобувача за освітньою програмою «Освітні науки» програмується як *поетапне нарощування професійних компетентностей*, практичної готовності до професійної діяльності у комплексі методичної, науково-дослідницької, організаційної та управлінської складових. Тобто здобувач з кожним наступним етапом навчання, наступною виробничою практикою має фіксувати (передусім для себе) ріст готовності до практичної діяльності в рамках майбутньої професії.

3. В умовах особистісно орієнтованої освіти дане програмування передбачає *формування індивідуальної траєкторії професійного становлення*, яка має центруватися на індивідуальній траєкторії формування готовності до практики професійної діяльності. У цьому контексті формується позиція здобувача як суб'єкта професійної підготовки, який реалізує, в тому числі, функції цілеутворення, змістово-технологічного забезпечення процесу, діагностики рівня його ефективності.

4. *Діагностична складова* концепції, її діагностичний інструментарій професійної компетентності повинні бути переорієнтовані на домінанту практичної компетентності, в рамках якої визначається здатність здобувача адекватно використовувати набуті теоретичні знання в практичній професійній діяльності за освітньою програмою «Освітні науки».

5. Забезпечення *суб'єкт-суб'єктної взаємодії* всіх учасників освітньої діяльності, з метою наближення до стандартів інноваційної професійної освіти. В оптимальному режимі це зустрічний рух організаторів освітньої діяльності та споживачів освітніх послуг, які однаковою мірою зацікавлені в отриманні якісного результату спільної діяльності, підвищенні своєї конкурентоспроможності.

Зазначені особливості та орієнтири виробничих практик дають можливість сформулювати наступні принципи забезпечення компетентнісного підходу до їх організації:

1. Принцип особистісної, компетентнісно орієнтованої системи практичної підготовки фахівців освітньої галузі.

2. Принцип трактування практики як системотвірного компонента професійної підготовки фахівця у сфері освіти, головного показника рівня її ефективності.

3. Принцип інтегрованості практик в систему професійної підготовки фахівця за освітньою програмою «Освітні науки», забезпечення інтеграції теоретичної та практичної підготовки, інтеграції всіх освітніх компонент за критеріями практико орієнтованості.

4. Принцип забезпечення суб'єктності позиції здобувача вищої освіти щодо програмування практики, посилення її варіативної складової, самостійності визначення завдань.

5. Принцип диференціації практичної діяльності за рівнем складності, пріоритетністю завдань відповідно до потреб та можливостей кожного здобувача, який проходить практику.

Специфіка навчання в магістратурі за спеціальністю А1 Освітні науки полягає в тому, що воно не може бути запрограмоване як логічне продовження навчання, що реалізовувалося за нижчими освітніми рівнями (як традиційна магістратура за фахом). Абітурієнтами цього спрямування магістерської освіти є випускники різних факультетів педагогічних/економічних/гуманітарних спеціальностей і мають різний досвід проходження навчально-виробничих практик.

Варіативність рівнів практик

З метою варіативності рівнів практик здобувачу пропонується для вибору:

- а) рівні практичної діяльності (високий, середній, низький);
- б) елективні практичні завдання і самостійно визначені завдання відповідно до інтересів, потреб професійного становлення.

Вибір відповідного **рівня** системи підготовки та проходження практик за градацією ступеня представленості компетентнісного підходу здійснюється **викладачем** або **здобувачем**, враховуючи індивідуальні характеристики, актуальний рівень розвитку, орієнтованість на високі досягнення, майбутній професійний успіх, конкурентоспроможність на ринку праці.

Рівні практичної діяльності:

I рівень – низький (інформаційно-репродуктивний) – передбачає роботу за всіма напрямками, більшою мірою реалізуючи функції збору та систематизації інформації, роботу за запропонованими алгоритмами, схемами, шаблонами, використовуючи лише окремі елементи завдань творчого, аналітико-моделювального характеру.

II рівень – середній (реконструктивний) – виконуючи завдання такого рівня здобувач використовує набуті теоретичні знання для вирішення практичних завдань, проблемних ситуацій, а також шукає нову інформацію, структурує її, використовує для конструювання моделей, схем, планів, застосування яких оптимізує науково-методичні та педагогічні заходи закладу освіти.

III рівень – високий (дослідницько-творчий) – передбачає актуалізацію процесів самодослідження, самовизначення, формування готовності до самоуправління процесом забезпечення ефективності професійного становлення, перманентності особистісного, професійного саморозвитку. Пропонуються завдання з домінантою аналітико-дослідницької діяльності як основи ефективного, теоретично обґрунтованого самопрограмування професійного, особистісного саморозвитку.

Орієнтиром для виборів може бути також градація за результатами попередньої освіти, а саме:

- низький рівень для здобувачів, які не мають фундаментальної педагогічної підготовки, не отримали відповідного рівня педагогічної освіти;
- середній рівень для здобувачів, які є випускниками педагогічних спеціальностей (для випускників педагогічних факультетів (з посиленою системою педагогічної підготовки));
- високий рівень для здобувачів, що мають практичний досвід педагогічної діяльності, діючих керівників закладів освіти тощо.

Безвідносно до рівня діяльності в умовах виробничих практик логіка їх реалізації є однаковою, адаптуючи зміст, форми та методи роботи до відповідного рівня складності.

Логіка поетапної підготовки та реалізації виробничих практик за ОПП «Освітні науки»

I етап – діагностико-орієнтувальний. Головне завдання розробки концепції та програми практичної складової підготовки здобувачів за спеціальністю А1 Освітні науки освітньою-професійною програмою «Освітні науки» полягає в тому, щоб уже на першому етапі навчання допомогти здобувачу зрозуміти особливості та головні пріоритети освіти, їх орієнтованість на кінцевий результат – професійну компетентність фахівця освітньої галузі, здатність до ефективної практичної діяльності, а також визначитися щодо можливого рівня проходження практики.

У цьому здобувачу допоможуть:

- модель успішного освітянина з відповідним комплексом базових характеристик (як орієнтир, що забезпечує цілеспрямованість навчання, формування практичної компетентності);
- професійні стандарти «Викладач закладу вищої освіти» (2024), «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021), «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (2021);
- робоча програма практики, що формує системне бачення особливостей, змісту і методів професійної підготовки (як орієнтир, що забезпечує підвищення суб'єктності позиції здобувача, а значить збільшення питомої ваги самоосвіти);
- технології, інструментарій діагностики рівня практичної компетентності в системі професійного становлення.

Очікувані результати: а) комплексна оцінка наявного досвіду практичної діяльності, який буде адаптований та творчо використаний в перспективі; б) оцінка рівня наявних теоретико-практичних компетентностей, зокрема відповідно до моделі «випускник», професійних стандартів «Викладач закладу вищої освіти» (2024), «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021), «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (2021), в) оцінка сформованості особистісних якостей, необхідних для успішної науково-методичної, викладацької, управлінської діяльності у сфері освіти, г) сформованість цільової, мотиваційної основи запланованих виробничих практик.

II етап – інформаційно-аналітичний. Характеризується своєю перманентністю, системністю, регулярністю, послідовністю, відповідно до визначеної освітньої програми. Отримавши цілісне бачення моделі практичної діяльності фахівця освітньої галузі, а також оцінивши особистий потенціал та сформувавши пріоритети розвитку, здобувач ставитиметься до теоретичного навчання як до реального ефективного засобу підвищення професійної компетентності і готовності до практичної діяльності, до виробничих практик.

Очікувані результати: а) систематизація теоретичних знань і власного досвіду, необхідних для підвищення професійної компетентності; б) виокремлення проблемних питань, що потребують практичного з'ясування; в) формування комплексу технологій, методів особистісного,

професійного саморозвитку, спроба їх практичної реалізації; г) актуалізація цільової, мотиваційної основи запланованих виробничих практик.

III етап – організаційно-діяльнісний (*виробнича педагогічна асистентська практика*), який включає:

- **організаційний момент:** забезпечується безпосередня підготовка до практичної діяльності, конкретизація програми практики, орієнтація здобувача на виконання її завдань. Організація та проведення настановної конференції, на якій з'ясовуються організаційно-змістові, процесуальні особливості реалізації практики.

- практична реалізація робочої програми практики: здобувач адаптується до умов проходження практики, знайомиться з закладом освіти, його типом, особливостями, іміджем, його адміністрацією, правилами внутрішнього розпорядку, режимом роботи, статутом та ін., програмує індивідуальний план виконання практичних завдань, відповідно до вибраних рівнів та індивідуальної траєкторії професійного зростання, виконує його.

- **узагальнення та аналіз результатів практики, оцінювання рівня її результативності, проєктування пріоритетів розвитку на перспективу:** процедура аналізу та оцінювання продуктів практичної діяльності є комплексною, глибокою, враховується самооцінка здобувача, відгуки керівників практики щодо його рівня виконання завдань практики. Здобувач, керівники практики використовують запропонований комплекс діагностичного інструментарію для конкретизації результатів практики і визначення рівня її ефективності.

Очікувані результати: а) формування професійних компетентностей; б) розвиток здобувача як суб'єкта професійного становлення; в) формування дослідницьких компетентностей; г) комплексна оцінка та осмислення набутого досвіду практичної діяльності, який має бути творчо використаний на наступній виробничій практиці; д) оцінка рівня сформованих компетентностей відповідно до моделі «випускник», е) оцінка сформованості особистісних якостей, необхідних для майбутньої діяльності у сфері освіти; є) проєктування траєкторії індивідуального професійного зростання на перспективу.

IV етап – розвивально-коригувальний. На основі узагальнення власного досвіду практичної діяльності в закладі освіти, здобувач проводить корекцію методик саморозвитку з урахуванням отриманих резуль-

татів, визначає пріоритетні напрями саморозвитку на близьку та віддалену перспективу.

Визначивши наступні завдання, здобувач вмотивовано та свідомо здобуває знання під час лекційних, семінарських та практичних занять в ЗВО, виконує індивідуальні навчальні завдання з метою компенсування «прогалин» всіх попередніх етапів, підвищення професійної компетентності, а також рівня готовності до практичної діяльності (наступної виробничої практики, майбутньої професії).

Очікувані результати: а) новий рівень систематизації теоретичних знань і власного досвіду практичної діяльності; б) виокремлення проблемних питань, що потребують практичного з'ясування; в) проведена робота над прогалинами, виявленими на попередніх етапах практичної діяльності; г) визначена траєкторія професійного розвитку на перспективу.

V етап – організаційно-діяльнісний (*виробнича переддипломна практика*), який включає:

- **організаційний момент:** безпосередня підготовка до практичної діяльності, конкретизація програми практики, мобілізація здобувача на її виконання. Організація та проведення настановної конференції, на якій з'ясовуються організаційно-змістові, процесуальні особливості реалізації практики.

- практична реалізація робочої програми практики: здобувач адаптується до умов проходження практики, знайомиться з закладом освіти, його типом, особливостями, іміджем, його керівниками, програмує індивідуальний план виконання практичних завдань, відповідно до вибраних рівнів та індивідуальної траєкторії професійного зростання, реалізує його, проводить дослідження відповідно до кваліфікаційної роботи.

- **узагальнення та аналіз результатів практики, оцінювання рівня її результативності, проєктування пріоритетів розвитку на перспективу:** аналіз та оцінювання результатів практичної діяльності проводиться комплексно, глибоко, враховується самооцінка здобувача, відгуки керівників практики щодо його рівня виконання завдань практики. Здобувач, керівники практики використовують запропонований комплекс діагностичного інструментарію для конкретизації результатів практики і визначення рівня її ефективності.

Очікувані результати: а) виконання завдань відповідно до робочої програми практики; б) формування професійних компетентностей; в) роз-

виток здобувача як суб'єкта професійного становлення; г) формування дослідницьких компетентностей; д) комплексна оцінка та осмислення набутого досвіду практичної діяльності, який має бути творчо використаний в перспективі; е) оцінка рівня сформованих компетентностей відповідно до моделі «випускник»; є) оцінка сформованості особистісних якостей, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері освіти; ж) проектування траєкторії індивідуального професійного зростання на перспективу.

ВИДИ ПРАКТИК ТА ЇХ ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А1 Освітні науки галузі знань А Освіта відповідно до освітньо-професійної програми «Освітні науки» передбачає такі види практик:

I – Виробнича педагогічна асистентська практика.

II – Виробнича переддипломна практика.

Терміни проведення

Згідно графіку освітнього процесу, навчальних планів практики мають таку тривалість і терміни проведення

Види практик	Се- местр	Терміни прове- дення за графі- ком освітнього процесу	Кількість кредитів	Форма підсумко- вого контролю
Виробнича педагогічна асистентська практика	2	(4 тижні)	6	Диференційований залік
Виробнича переддипломна практика	3	(3 тижнів)	4,5	Диференційований залік

I. ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА

1. Мета, завдання та результати практики.

Метою практики є підготовка кваліфікованого фахівця освітньої галузі, актуалізація теоретичної складової системи професійної підготовки за спеціальністю А1 Освітні науки, її трансформація на рівень

практичної діяльності на особистісно орієнтованій основі, інтегруючись у контекст майбутньої професії.

Завдання практики. Адаптація до умов, особливостей майбутньої професійної діяльності, формування досвіду асистентської роботи у закладі освіти, розвиток дослідницької компетентності здобувача. Конкретизація завдань спрямована на:

- а) формування цілісного уявлення про освітній процес та управління ним у сучасному закладі освіти;
- б) актуалізація власного досвіду, його адаптація до нових умов діяльності;
- в) спостереження, фіксація та аналіз освітньої, методичної й управлінської діяльності педагогічних працівників і керівників;
- г) моделювання форм, методів та умов організації освітньої, методичної, виховної, управлінської діяльності в закладі освіти; участь у підготовці до тих, що заплановані у закладі освіти, апробація спроектованих моделей за власною ініціативою;
- д) вивчення психологічного клімату, особливостей міжособистісної взаємодії та професійної комунікації в закладі освіти;
- е) узагальнення результатів практики, їх самоаналіз та самооцінка, виділення найбільш успішних складових реалізації програми практики, проблем, що понижували її ефективність; формування пріоритетів професійного, особистісного саморозвитку на перспективу.

Підготовка студентів до практики передбачає процес неперервного особистісно та практикоорієнтованого розвитку професійних компетентностей відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

2. Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 10. Здатність використовувати психологічний інструментарій в освітньому процесі та в управлінській діяльності.

СК 11. Здатність до самомотивації, саморозвитку та самореалізації упродовж життя, використання можливостей формальної, неформальної та інформальної освіти.

3. Програмні результати навчання:

ПРН 5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 12. Розуміти психологічні особливості діяльності викладача, здобувача освіти, керівника, використовувати психологічний інструментарій в організації освітнього процесу.

Загальна **тривалість** виробничої практики визначається навчальним планом.

4. Вимоги до баз практики.

Базами практики є заклади вищої освіти, їх структурні підрозділи.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із кафедрою педагогіки та менеджменту освіти, обирати місце проходження виробничої практики і пропонувати її для укладання відповідного договору.

Заклади вищої освіти (їх структурні підрозділи), що є базами проведення практики, мають відповідати таким вимогам:

- наявність умов, які можуть забезпечити виконання завдань даної виробничої асистентської практики за спеціальністю А1 Освітні науки, ОПП «Освітні науки»;
- можливість забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувача вищої освіти;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності бази практики;
- можливість працевлаштування випускників.

5. Зміст виробничої практики, завдання за змістовими модулями.

Загальна логіка формування робочої програми практики передбачає три змістові модулі: I ЗМ – Організаційно-педагогічна та методична складова, II ЗМ – Науково-дослідна складова, III ЗМ – Психолого-педагогічна складова, які передбачають формування інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей.

Перший змістовий модуль поєднує такі складові:

а) *ознайомлювально-аналітичну*, яка реалізується через вивчення структури та особливостей організації освітнього процесу, методичної роботи, виховної діяльності, системи управління закладом освіти, їх ситуативний, аспектний або комплексний аналіз (в залежності від вибраного здобувачем рівня складності діяльності);

б) *безпосередньо практичну діяльність*, яка реалізується через самовизначення та програмування освітньої діяльності на період практики, а також виконання робочої програми;

в) *рефлексивно-аналітичну*, яка стосується аналізу та визначення ефективності практики, оцінки рівня власної компетентності, реальної практичної готовності до реалізації функцій асистента в сучасному закладі освіти та проектування перспектив особистісного, професійного саморозвитку.

Другий змістовий модуль стосується науково-дослідної роботи як у сфері власної практичної діяльності, розвитку професійної компетентності (самодослідження), так і виконання кваліфікаційної роботи, використовуючи реальні умови діяльності закладу вищої освіти (аналіз проблем, опис досвіду, проектування експериментальних досліджень та ін.).

Третій змістовий модуль передбачає формування психологічної компетентності здобувача, здатності аналізувати психологічний клімат закладу освіти, ефективно взаємодіяти з колегами та студентами, а також здійснювати рефлексію власної професійної діяльності.

I Змістовий модуль. Організаційно-педагогічна та методична складова

- 1) вивчення структури та особливостей організації освітнього процесу в закладі вищої освіти;
- 2) ознайомлення з навчальними планами, робочими програмами, методичними матеріалами, а також різними аспектами діяльності кафедри;
- 3) аналіз організаційно-управлінських процесів закладу, системи моніторингу успішності студентів, механізмів контролю освітнього процесу;
- 4) вивчення внутрішніх правил, кодексу академічної доброчесності, процедур забезпечення якості освіти та взаємодії зі студентами;
- 5) участь у підготовці та проведенні навчальних занять під керівництвом викладача;

- 6) підготовка та проведення виховного заходу під контролем викладача;
- 7) аналіз ефективності власної участі в освітньому процесі, оцінка рівня сформованих компетентностей та готовності до роботи асистентом у закладі вищої освіти;
- 8) формування плану подальшого професійного та особистісного розвитку.

Завдання:

1. Адаптуватися до умов професійної діяльності в закладі вищої освіти:

- ознайомитися зі структурою та функціонуванням закладу, регламентом роботи кафедри та викладачів;
- вивчити правила академічної доброчесності, внутрішні нормативні документи, положення про організацію освітнього процесу;
- інтегрувати власні знання та досвід у роботу закладу, усвідомлюючи специфіку професійної діяльності асистента;
- брати участь у щоденних освітніх процесах, навчальних заходах та організаційних нарадах.

2. Здійснювати спостереження та аналіз освітнього процесу, організаційно-управлінських та виховних аспектів:

- спостерігати та аналізувати особливості проведення лекцій, семінарів, лабораторних та практичних занять;
- аналізувати методи навчання, форми активізації студентів, використання цифрових технологій;
- оцінювати ефективність організаційних процесів, взаємодію викладачів та студентів, рівень підтримки студентів;
- визначати проблемні зони організації навчання та виховання та фіксувати пропозиції щодо їх покращення
- вивчати умови організації безпечного середовища в закладі вищої освіти.

3. Участь у плануванні та реалізації освітніх завдань під керівництвом викладача:

- брати участь у розробці навчально-методичних матеріалів (планів занять, презентацій, методичних рекомендацій);
- підготовка та проведення консультацій та практичних занять;

4. Оцінювати результати власної роботи та рефлексувати над набутими компетентностями:

- систематично оцінювати власну ефективність у виконанні завдань практики;
- аналізувати сильні сторони та проблемні аспекти своєї діяльності, визначати шляхи вдосконалення;
- визначати пріоритети особистісного та професійного розвитку, плани щодо набуття додаткових компетентностей;
- готувати узагальнення результатів практики, включаючи пропозиції щодо подальшого професійного вдосконалення.

II Змістовий модуль. Науково-дослідна складова

Завдання науково-дослідної складової виробничої практики:

- 1) використання методів наукового дослідження для отримання, інтерпретації, аналізу та узагальнення інформації щодо організації освітнього процесу в закладі освіти, в якому здобувач проходить практику;
- 2) використання наукових підходів, методів дослідження для моделювання та розробки власних варіантів практичних апробацій (підготовка повідомлень, проведення аналізів елементів освітньої діяльності), програмування та реалізації завдань розвитку власної професійної компетентності.
- 3) в залежності від етапу виконання кваліфікаційної роботи під час практики здобувач може: а) вивчати наявний досвід щодо вирішення проблем за тематикою кваліфікаційної роботи; б) проектувати (або корегувати за умови наявності) моделі дослідницької роботи, враховуючи реалії системи організації освітньої діяльності, особливості управлінської діяльності в закладі освіти; в) виконувати пілотні дослідження, застосовувати методи наукових пошуків відповідно до розробленої моделі та програми експериментального дослідження у рамках написання кваліфікаційної роботи.

III Змістовий модуль. Психолого-педагогічна складова

Завдання психолого-педагогічної складової виробничої практики:

- 1) застосування психодіагностичного інструментарію з метою вивчення пізнавальної та мотиваційної сфер здобувачів вищої освіти;

- 2) спостереження, фіксація та комплексний психолого-педагогічний аналіз індивідуально-психологічних особливостей здобувача вищої освіти, міжособистісних взаємин та особливостей освітньо-професійної діяльності;
- 3) моделювання та обґрунтування психолого-педагогічних рекомендацій щодо розвитку пізнавальних процесів, навчально-професійної мотивації, професійно важливих якостей і особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти.

6. Зміст та академічна характеристика виробничої педагогічної асистентської практики:

№ з/п	Назва виду діяльності	Термін виконання (годин)
1	2	3
1	<i>I Змістовий модуль. Організаційно-педагогічна та методична складова</i>	90
1.1	Вивчення структури та особливостей організації освітнього процесу в закладі вищої освіти.	10
1.2	Ознайомлення з навчальними планами, робочими програмами, методичними матеріалами, а також різними аспектами діяльності кафедри.	12
1.3	Аналіз організаційно-управлінських процесів закладу, системи моніторингу успішності студентів, механізмів контролю освітнього процесу.	10
1.4	Вивчення внутрішніх правил, кодексу академічної доброчесності, процедур забезпечення якості освіти та взаємодії зі студентами.	8
1.5	Участь у підготовці та проведенні навчальних занять під керівництвом викладача.	25
1.6	Вивчення та аналіз умов організації безпечного середовища в закладі вищої освіти.	5
1.6	Підготовка та проведення виховного заходу під контролем викладача.	10
1.7	Аналіз ефективності власної участі в освітньому процесі, оцінка рівня сформованих компетентностей та готовності до роботи асистентом у закладі вищої освіти.	5
1.8	Формування плану подальшого професійного та особистісного розвитку.	5

1	2	3
2	II Змістовий модуль. Науково-дослідна складова	50
2.1	Застосування методів педагогічного дослідження для аналізу освітнього процесу, проєктування та апробації окремих елементів педагогічної діяльності (занять, навчальних матеріалів, міні-експериментів) під керівництвом викладача.	20
2.2	Використання результатів спостережень і досліджень для розвитку власної професійної компетентності асистента.	20
2.3	Збір і опрацювання емпіричних матеріалів для кваліфікаційної роботи: аналіз досвіду, уточнення моделі дослідження, проведення пілотних досліджень.	10
3	III Змістовий модуль. Психолого-педагогічна складова	40
3.1	Застосування психодіагностичного інструментарію з метою вивчення пізнавальної та мотиваційної сфер здобувачів вищої освіти.	15
3.2	Спостереження, фіксація та комплексний психолого-педагогічний аналіз індивідуально-психологічних особливостей здобувача вищої освіти, міжособистісних взаємин та особливостей освітньо-професійної діяльності	15
3.3	Моделювання та обґрунтування психолого-педагогічних рекомендацій щодо розвитку пізнавальних процесів, навчально-професійної мотивації, професійно важливих якостей і особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти.	10

Організація практики: безпосередня підготовка до практики (настановна конференція, розробка індивідуальної траєкторії виконання програми, усвідомлення практичних завдань), реалізація програми практики за обраним рівнем. Визначення ролі практики в системі професійної підготовки фахівця, конкретизація її функцій.

1. Ознайомлення з загальними положеннями про проходження виробничих практик, правами та обов'язками усіх суб'єктів її організації.

2. Формування адекватної мотиваційної основи практичної діяльності студента у ЗО. Психологічне налаштування на успішну практичну діяльність.

3. З'ясування особливостей диференційованої системи проходження виробничої практики, логіки побудови програми її проходження.

4. Вибір рівня складності програми, її уточнення, узгоджуючи інваріантну та варіативну складові.

5. З'ясування сутності та аналіз завдань, запрограмованих на період практики, підходів до оцінювання ефективності, форм представлення її результатів після її закінчення.

6. Систематизація матеріалів, сформованих у процесі навчання, які мають практичну цінність і можуть бути використані під час практики.

7. Реалізація програми практики.

8. Здійснення методичного керівництва її проходженням (консультації, групові заняття, аналіз проведення запланованих заходів, рекомендації щодо поліпшення ефективності діяльності студента під час практики).

9. Узагальнення та аналіз результатів практичної діяльності. Формування звітної документації.

10. Проведення повторної діагностики, оцінка рівня сформованості професійних компетентностей.

11. Оцінка сформованості особистісних якостей, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері освіти.

12. Проектування траєкторії індивідуального професійного зростання на перспективу.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

Таблиця 1. Завдання для I рівня – низького

Складові діяльності	Формування загальних та фахових компетентностей
1	2
Інваріантна складова	Змістовий модуль I
	1. Адаптація до умов професійної діяльності в закладі вищої освіти 1. Ознайомитися з основною нормативно-організаційною документацією закладу вищої освіти як бази практики (статут, освітні програми, положення про організацію освітнього процесу, положення про кафедру, правила академічної доброчесності тощо), здійснити їх короткий аналітичний огляд. 2. Вивчити організаційну структуру закладу вищої освіти та кафедри, визначити функції основних структурних підрозділів і посадових осіб. 3. Брати участь у щоденній діяльності кафедри (робочі наради, консультації, освітні заходи), виконуючи доручення керівника практики в межах повноважень асистента.

1	2
Інваріантна складова	2. Спостереження та аналіз освітнього, організаційно-управлінського та виховного процесів 4. Відвідати 3 навчальних занять (лекцій, практичних або лабораторних), проведених різними викладачами, здійснити їх структурно-методичний аналіз (мета, методи, форми роботи, активність студентів) (див. додаток Б). 5. Відвідати виховний або позааудиторний захід (наукові або просвітницькі заходи), здійснити їх аналіз та оцінити результативність (див додатки). 3. Участь у плануванні та реалізації освітніх завдань 6. Взяти участь у підготовці навчально-методичних матеріалів (план заняття, презентація, методичні рекомендації або дидактичні матеріали) під керівництвом викладача. 7. Підготувати та провести 3 практичних заняття (2 – пробних, 1-залікове) з подальшим обговоренням результатів із керівником практики. Здійснити його самоаналіз (див. додатки). 8. Долучитися до підготовки та реалізації виховного заходу, виконавши конкретні доручення відповідно до ролі асистента. Здійснити його самоаналіз (див .додаток В). 9. Ознайомитися з умовами забезпечення інклюзивного освітнього середовища в закладі вищої освіти (доступність освітнього простору, наявність адаптованих освітніх матеріалів, організаційна та інформаційна підтримка здобувачів з особливими освітніми потребами) та здійснити короткий аналітичний опис відповідності цих умов принципам інклюзивної освіти. 4. Рефлексія та оцінювання результатів власної діяльності 10. Здійснювати систематичну фіксацію виконаних завдань у щоденнику практики з коротким аналізом власної діяльності, визначити сильні сторони та проблемні аспекти. 11. Підготувати узагальнений аналітичний звіт за результатами практики з визначенням перспектив подальшого професійного та особистісного розвитку (див додатки). Змістовий модуль II 1. Визначити мету, завдання, об'єкт і предмет власного педагогічного дослідження (або уточнити їх відповідно до теми кваліфікаційної роботи), обґрунтувати вибір методів педагогічного дослідження, які можуть бути застосовані в умовах бази практики. 2. Провести пілотне дослідження (за можливістю) відповідно до теми кваліфікаційної роботи (обмежене за обсягом і тривалістю), зібрати емпіричні дані та здійснити їх попередню обробку та аналіз. 3. Оцінити власний досвід застосування методів педагогічного дослідження, визначити набуті дослідницькі вміння.

1	2
<i>Інваріантна складова</i>	Змістовий модуль III 1. Здійснити добір методик для діагностики пізнавальної та мотиваційної сфер здобувача вищої освіти; провести психодіагностичне обстеження, здійснити обробку, інтерпретацію результатів та оформити відповідну звітну документацію згідно з вимогами (див. додаток Г). 2. Вивчити індивідуально-психологічні особливості здобувача вищої освіти та специфіку його міжособистісної взаємодії в освітньому середовищі; здійснити спостереження та фіксацію проявів пізнавальних процесів, мотивації, поведінкових і комунікативних характеристик; на основі узагальнення отриманих даних скласти психологічну характеристику особистості здобувача вищої освіти (див. додаток Г). 3. Розробити обґрунтовані рекомендації щодо розвитку пізнавальних процесів, навчально-професійної мотивації, професійно важливих якостей та подолання виявлених труднощів у навчальній діяльності; визначити напрями індивідуального психолого-педагогічного супроводу здобувача вищої освіти (див. додаток Г).
<i>Варіативна складова (виконати 2 завдання із запропонованих)</i>	1в. Ознайомитися з робочою програмою та силабусом однієї навчальної дисципліни, визначити їх структуру, логіку побудови та відповідність заявленим результатам навчання. 2в. Під час відвідування навчального заняття проаналізувати особливості педагогічної комунікації викладача зі студентами (стиль спілкування, способи зворотного зв'язку, підтримка навчальної мотивації). 3в. Визначити, які цифрові платформи або інструменти використовуються викладачами (LMS, онлайн-сервіси, презентаційні засоби), та коротко оцінити їх дидактичну доцільність. 4в. Виконати окреме доручення викладача або керівника практики (підготовка роздаткових матеріалів, добір літератури, оформлення інформаційних матеріалів). 5в. Підготувати короткий письмовий рефлексивний матеріал (1–2 сторінки) щодо власного розуміння функцій, відповідальності та професійних викликів асистента викладача у закладі вищої освіти. 6в. Ознайомитися з особливостями організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з однієї навчальної дисципліни. Проаналізувати види завдань для самостійної роботи, форми методичного супроводу та способи контролю її виконання. Визначити, наскільки запропоновані завдання сприяють формуванню професійних компетентностей і самостійності здобувачів освіти. Підготувати короткі висновки та пропозиції щодо вдосконалення організації самостійної роботи студентів.
<i>Самостійний вибір студента</i>	За бажанням, виходячи з реальних можливостей та потреб.

Таблиця 2. Завдання для II рівня – середнього

Складові діяльності	Формування загальних та фахових компетентностей
1	2
Інваріантна складова	Змістовий модуль I 1. Адаптація до умов професійної діяльності в закладі вищої освіти 1. Ознайомитися з основною нормативно-організаційною документацією закладу вищої освіти як бази практики (статут, освітні програми, положення про організацію освітнього процесу, положення про кафедру, правила академічної доброчесності тощо), здійснити їх короткий аналітичний огляд. <i>Здійснити аналіз окремого нормативного документа (наприклад, положення про організацію освітнього процесу тощо) з позиції його ролі у забезпеченні якості освіти.</i> 2. Вивчити організаційну структуру закладу вищої освіти та кафедри, визначити функції основних структурних підрозділів і посадових осіб. <i>Визначити, які функції асистента реалізуються в межах діяльності кафедри.</i> 3. Брати участь у щоденній діяльності кафедри (робочі наради, консультації, освітні заходи), виконуючи доручення керівника практики в межах повноважень асистента. 2. Спостереження та аналіз освітнього, організаційно-управлінського та виховного процесів 4. Відвідати 3 навчальних заняття (лекцій, практичних або лабораторних), проведених різними викладачами, здійснити їх структурно-методичний аналіз (мета, методи, форми роботи, активність студентів) (див. додаток Б). <i>Узагальнити результати аналізу відвіданих занять, виокремивши типові методи та форми роботи, які використовуються викладачами.</i> 5. Відвідати виховний або позааудиторний захід (наукові або просвітницькі заходи), здійснити їх аналіз та оцінити результативність (див. додатки). <i>Визначити одну проблему, виявлену під час спостережень, та запропонувати можливий шлях її вирішення.</i> 3. Участь у плануванні та реалізації освітніх завдань 6. Взяти участь у підготовці навчально-методичних матеріалів (план заняття, презентація, методичні рекомендації або дидактичні матеріали) під керівництвом викладача. <i>Обґрунтувати педагогічну доцільність розроблених або апробованих навчально-методичних матеріалів.</i>

1	2
Інваріантна складова	7. Підготувати та провести 3 практичних заняття (2 – пробних, 1-залікове) з подальшим обговоренням результатів із керівником практики. Здійснити його самоаналіз (див. додатки). 8. Долучитися до підготовки та реалізації виховного заходу, виконавши конкретні доручення відповідно до ролі асистента. Здійснити його самоаналіз (див. додатки В). <i>Визначити, які компетентності здобувачів освіти формуються під час проведеного фрагмента заняття або виховного заходу</i> 9. Ознайомитися з умовами забезпечення інклюзивного освітнього середовища в закладі вищої освіти (доступність освітнього простору, наявність адаптованих освітніх матеріалів, організаційна та інформаційна підтримка здобувачів з особливими освітніми потребами) та здійснити короткий аналітичний опис відповідності цих умов принципам інклюзивної освіти. 4. Рефлексія та оцінювання результатів власної діяльності 10. Здійснювати систематичну фіксацію виконаних завдань у щоденнику практики з коротким аналізом власної діяльності, визначити сильні сторони та проблемні аспекти. 11. Підготувати узагальнений аналітичний звіт за результатами практики з визначенням перспектив подальшого професійного та особистісного розвитку (див. додаток Д).
	Змістовий модуль II 1. Визначити мету, завдання, об'єкт і предмет власного педагогічного дослідження (або уточнити їх відповідно до теми кваліфікаційної роботи), обґрунтувати вибір методів педагогічного дослідження, які можуть бути застосовані в умовах бази практики. 2. Провести пілотне дослідження (за можливістю) відповідно до теми кваліфікаційної роботи (обмежене за обсягом і тривалістю), зібрати емпіричні дані та здійснити їх попередню обробку та аналіз. 3. Оцінити власний досвід застосування методів педагогічного дослідження, визначити набуті дослідницькі вміння.
	Змістовий модуль III (див. додаток Г). 1. Здійснити добір методик для діагностики пізнавальної та мотиваційної сфер здобувача вищої освіти; провести психодіагностичне обстеження, здійснити обробку, інтерпретацію результатів та оформити відповідну звітну документацію згідно з вимогами (див. додатки).

1	2
<i>Інваріантна складова</i>	2. Вивчити індивідуально-психологічні особливості здобувача вищої освіти та специфіку його міжособистісної взаємодії в освітньому середовищі; здійснити спостереження та фіксацію проявів пізнавальних процесів, мотивації, поведінкових і комунікативних характеристик; на основі узагальнення отриманих даних скласти психологічну характеристику особистості здобувача вищої освіти (<i>див. додатки</i>). 3. Розробити обґрунтовані рекомендації щодо розвитку пізнавальних процесів, навчально-професійної мотивації, професійно важливих якостей та подолання виявлених труднощів у навчальній діяльності; визначити напрями індивідуального психолого-педагогічного супроводу здобувача вищої освіти (<i>див. додатки</i>).
<i>Варіативна складова (виконати 2 завдання із запропонованих)</i>	1в. Ознайомитися з робочою програмою та силабусом однієї навчальної дисципліни, визначити їх структуру, логіку побудови та відповідність заявленим результатам навчання. 2в. Під час відвідування навчального заняття проаналізувати особливості педагогічної комунікації викладача зі студентами (стиль спілкування, способи зворотного зв'язку, підтримка навчальної мотивації). 3в. Визначити, які цифрові платформи або інструменти використовуються викладачами (LMS, онлайн-сервіси, презентаційні засоби), та коротко оцінити їх дидактичну доцільність. 4в. Виконати окреме доручення викладача або керівника практики (підготовка роздаткових матеріалів, добір літератури, оформлення інформаційних матеріалів). 5в. Підготувати короткий письмовий рефлексивний матеріал (1–2 сторінки) щодо власного розуміння функцій, відповідальності та професійних викликів асистента викладача у закладі вищої освіти. 6в. Ознайомитися з особливостями організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з однієї навчальної дисципліни. Проаналізувати види завдань для самостійної роботи, форми методичного супроводу та способи контролю її виконання. Визначити, наскільки запропоновані завдання сприяють формуванню професійних компетентностей і самостійності здобувачів освіти. Підготувати короткі висновки та пропозиції щодо вдосконалення організації самостійної роботи студентів.
<i>Самостійний вибір студента</i>	За бажанням, виходячи з реальних можливостей та потреб

Таблиця 3. Завдання для III рівня – високого

Складові діяльності	Формування загальних та фахових компетентностей
1	2
Інваріантна складова	Змістовий модуль I 1. Адаптація до умов професійної діяльності в закладі вищої освіти 1. Ознайомитися з основною нормативно-організаційною документацією закладу вищої освіти як бази практики (статут, освітні програми, положення про організацію освітнього процесу, положення про кафедру, правила академічної доброчесності тощо), здійснити їх короткий аналітичний огляд. <i>Здійснити критичний аналіз одного з нормативних документів з позиції його практичної реалізації в освітньому процесі;</i> 2. Вивчити організаційну структуру закладу вищої освіти та кафедри, визначити функції основних структурних підрозділів і посадових осіб. 3. Брати участь у щоденній діяльності кафедри (робочі наради, консультації, освітні заходи), виконуючи доручення керівника практики в межах повноважень асистента. <i>Сформулювати пропозицію щодо вдосконалення окремого елементу організації діяльності кафедри (у межах повноважень асистента).</i> 2. Спостереження та аналіз освітнього, організаційно-управлінського та виховного процесів 4. Відвідати 3 навчальних занять (лекцій, практичних або лабораторних), проведених різними викладачами, здійснити їх структурно-методичний аналіз (мета, методи, форми роботи, активність студентів) (див. додатки). <i>Визначити педагогічні умови, що позитивно впливають на активність та залученість студентів до освітньої діяльності</i> 5. Відвідати виховний або позааудиторний захід (наукові або просвітницькі заходи), здійснити їх аналіз та оцінити результативність (див. додатки). <i>Запропонувати альтернативний метод або прийом до використання фрагмента заняття та обґрунтувати його ефективність.</i> 3. Участь у плануванні та реалізації освітніх завдань 6. Взяти участь у підготовці навчально-методичних матеріалів (план заняття, презентація, методичні рекомендації або дидактичні матеріали) під керівництвом викладача.

1	2
Інваріантна складова	7. Підготувати та провести 3 практичних заняття (2 – пробних, 1 – залікове) з подальшим обговоренням результатів із керівником практики. Здійснити його самоаналіз (див. додаток Б). 8. Долучитися до підготовки та реалізації виховного заходу, виконавши конкретні доручення відповідно до ролі асистента. Здійснити його самоаналіз (див. додаток В). 9. Ознайомитися з умовами забезпечення інклюзивного освітнього середовища в закладі вищої освіти (доступність освітнього простору, наявність адаптованих освітніх матеріалів, організаційна та інформаційна підтримка здобувачів з особливими освітніми потребами) та здійснити короткий аналітичний опис відповідності цих умов принципам інклюзивної освіти.
	<i>Сформулювати 1–2 практичні рекомендації щодо підвищення інклюзивності освітнього середовища ЗВО.</i>
	4. Рефлексія та оцінювання результатів власної діяльності
	10. Здійснювати систематичну фіксацію виконаних завдань у щоденнику практики з коротким аналізом власної діяльності, визначити сильні сторони та проблемні аспекти. 11. Підготувати узагальнений аналітичний звіт за результатами практики з визначенням перспектив подальшого професійного та особистісного розвитку.
	Змістовий модуль II
	1. Визначити мету, завдання, об'єкт і предмет власного педагогічного дослідження (або уточнити їх відповідно до теми кваліфікаційної роботи), обґрунтувати вибір методів педагогічного дослідження, які можуть бути застосовані в умовах бази практики. 2. Провести пілотне дослідження (за можливістю) відповідно до теми кваліфікаційної роботи (обмежене за обсягом і тривалістю), зібрати емпіричні дані та здійснити їх попередню обробку та аналіз. <i>Здійснити інтерпретацію результатів пілотного дослідження з використанням простих узагальнень (таблиця, схема, короткі висновки).</i> 3. Оцінити власний досвід застосування методів педагогічного дослідження, визначити набуті дослідницькі вміння.
	Змістовий модуль III (див. додаток Г)
	1. Здійснити добір методик для діагностики пізнавальної та мотиваційної сфер здобувача вищої освіти; провести психодіагностичне обстеження, здійснити обробку, інтерпретацію результатів та оформити відповідну звітну документацію згідно з вимогами.

1	2
<i>Інваріантна складова</i>	2. Вивчити індивідуально-психологічні особливості здобувача вищої освіти та специфіку його міжособистісної взаємодії в освітньому середовищі; здійснити спостереження та фіксацію проявів пізнавальних процесів, мотивації, поведінкових і комунікативних характеристик; на основі узагальнення отриманих даних скласти психологічну характеристику особистості здобувача вищої освіти. 3. Розробити обґрунтовані рекомендації щодо розвитку пізнавальних процесів, навчально-професійної мотивації, професійно важливих якостей та подолання виявлених труднощів у навчальній діяльності; визначити напрями індивідуального психолого-педагогічного супроводу здобувача вищої освіти.
<i>Варіативна складова (виконати 2 завдання із запропонованих)</i>	1в. Ознайомитися з робочою програмою та силабусом однієї навчальної дисципліни, визначити їх структуру, логіку побудови та відповідність заявленим результатам навчання. 2в. Під час відвідування навчального заняття проаналізувати особливості педагогічної комунікації викладача зі студентами (стиль спілкування, способи зворотного зв'язку, підтримка навчальної мотивації). 3в. Визначити, які цифрові платформи або інструменти використовуються викладачами (LMS, онлайн-сервіси, презентаційні засоби), та коротко оцінити їх дидактичну доцільність. 4в. Виконати окреме доручення викладача або керівника практики (підготовка роздаткових матеріалів, добір літератури, оформлення інформаційних матеріалів). 5в. Підготувати короткий письмовий рефлексивний матеріал (1–2 сторінки) щодо власного розуміння функцій, відповідальності та професійних викликів асистента викладача у закладі вищої освіти. 6в. Ознайомитися з особливостями організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з однієї навчальної дисципліни. Проаналізувати види завдань для самостійної роботи, форми методичного супроводу та способи контролю її виконання. Визначити, наскільки запропоновані завдання сприяють формуванню професійних компетентностей і самостійності здобувачів освіти. Підготувати короткі висновки та пропозиції щодо вдосконалення організації самостійної роботи студентів.
<i>Самостійний вибір студента</i>	За бажанням, виходячи з реальних можливостей та потреб

Звітна документація:

Перелік звітної документації для студентів, що виконували завдання I рівня (низького)

1. Щоденник практики:

- індивідуальний план;
- щоденні записи;
- короткий аналіз виконаних завдань;
- рефлексивні висновки;
- відгук керівника практики від бази практики.

2. Матеріали до завдань ЗМ I:

- ✓ Короткий аналітичний огляд нормативно-організаційної документації ЗВО.
- ✓ Характеристика організаційної структури ЗВО та кафедри.
- ✓ Матеріали участі у діяльності кафедри та виконання доручень керівника практики.
- ✓ Аналіз 3 відвіданих навчальних занять.
- ✓ Аналіз виховного або позааудиторного заходу.
- ✓ Навчально-методичні матеріали, підготовлені під час практики:
- план заняття;
- презентація;
- дидактичні або методичні матеріали.

Конспекти проведених практичних занять:

- 2 пробних;
- 1 залікове.
- ✓ Самоаналіз проведених практичних занять.
- ✓ Матеріали участі у підготовці та проведенні виховного заходу.
- ✓ Аналітичний опис інклюзивного освітнього середовища ЗВО.

3. Матеріали до завдань ЗМ II:

- ✓ Матеріали педагогічного дослідження: мета; завдання; об'єкт; предмет; обґрунтування методів дослідження.
- ✓ Матеріали пілотного дослідження: емпіричні дані; результати первинної обробки.
- ✓ Рефлексивний аналіз власного дослідницького досвіду.

4. Матеріали до завдань ЗМ III:

- ✓ Пакет психодіагностичних методик.
- ✓ Матеріали психодіагностичного обстеження та інтерпретація результатів.
- ✓ Психологічна характеристика здобувача освіти.
- ✓ Рекомендації щодо психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти.

5. Матеріали виконання 2 варіативних завдань.

Перелік звітної документації для студентів, що виконували завдання II рівня (середнього)

Студенти подають усю документацію I рівня, а також додатково:

- ✓ Розгорнутий аналіз нормативного документа щодо забезпечення якості освіти.
- ✓ Аналітичний опис функцій асистента викладача у діяльності кафедри.
- ✓ Узагальнення результатів аналізу відвіданих навчальних занять.
- ✓ Аналітична довідка щодо проблеми, виявленої під час спостережень, та шляхів її вирішення.
- ✓ Обґрунтування педагогічної доцільності розроблених навчально-методичних матеріалів.
- ✓ Аналіз компетентностей, що формуються під час проведених занять або виховного заходу.
- ✓ Узагальнені результати пілотного дослідження: таблиці; схеми; короткі висновки.
- ✓ Розширений аналіз результатів психодіагностичного обстеження.
- ✓ Обґрунтування рекомендацій психолого-педагогічного супроводу.
- ✓ Розширені аналітичні матеріали до варіативних завдань.
- ✓ Пропозиції щодо вдосконалення окремих аспектів освітнього процесу.

Перелік звітної документації для студентів, що виконували завдання III рівня (високого)

Студенти подають усю документацію II рівня, а також додатково подають:

- ✓ Критичний аналіз нормативного документа з позиції його практичної реалізації в освітньому процесі.

- ✓ Пропозиції щодо вдосконалення діяльності кафедри або окремих аспектів організації освітнього процесу.
- ✓ Аналітичне узагальнення педагогічних умов, що впливають на активність та залученість студентів.
- ✓ Обґрунтування альтернативного педагогічного методу або прийому для вдосконалення освітнього чи виховного заходу.
- ✓ Практичні рекомендації щодо підвищення інклюзивності освітнього середовища ЗВО.
- ✓ Інтерпретація результатів пілотного дослідження з використанням: таблиць; схем; діаграм; узагальнень.
- ✓ Аналітичні висновки щодо практичного значення результатів дослідження.
- ✓ Скориговані або уточнені фрагменти кваліфікаційної роботи (за потреби).
- ✓ Узагальнена психологічна характеристика здобувача освіти з аналітичними висновками.
- ✓ Комплексні рекомендації щодо індивідуального психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти.
- ✓ Практичні або методичні рекомендації за результатами виконання варіативних завдань.
- ✓ Додаткові матеріали підтвердження виконаної діяльності: презентації; фото; дидактичні матеріали; інформаційні продукти тощо.

Узагальнений аналітичний звіт з практики (див додаток Д). Містить:

ЗВІТ ПО ПРАКТИЦІ – є основною формою звітності здобувача вищої освіти про проходження практики. Письмовий звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики (щоденником, індивідуальним завданням, характеристикою, методичними розробками), подають на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подають на захист.

Звіт має містити відомості про рівень проходження практики, коротку характеристику бази практики; узагальнення виконаних завдань за змістовими модулями; оцінку сформованих загальних і фахових компетентностей; висновки та пропозиції щодо подальшого професійного розвитку;

розділи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії з захисту звітів про проходження практики.

Обсяг звіту: до 8 сторінок друкованого тексту.

Взірець титульного аркуша та схема звіту див. Додаток А, Д.

!!! Студент виконує лише завдання, що відповідають рівню практики, який він обрав.

II. ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

1. Мета, завдання та результати практики.

Дана практика є завершальним етапом системи професійної підготовки фахівця за спеціальністю А1 Освітні науки освітньо-професійною програмою «Освітні науки», під-

готовки здобувача до подальшої самостійної діяльності з фаху та виконання кваліфікаційної роботи.

Метою практики є закріплення та поглиблення фахових, науково-дослідних і психолого-педагогічних компетентностей здобувача магістерського рівня шляхом безпосередньої участі в організації та реалізації освітнього процесу, аналізу педагогічної, методичної та управлінської діяльності закладу освіти, виконання науково-дослідних завдань та рефлексії власної професійної діяльності, з метою підготовки до самостійного виконання професійних функцій та реалізації кваліфікаційної роботи.

Завдання практики. Адаптація до умов майбутньої професійної діяльності, закріплення досвіду асистентської роботи та розвиток дослідницької компетентності здобувача. Конкретизація завдань спрямована на:

а) формування цілісного уявлення про організацію та управління освітнім процесом у закладі освіти, з акцентом на самостійну участь у педагогічній та методичній діяльності;

б) інтеграцію та адаптацію власного професійного досвіду до умов переддипломної практики та специфіки роботи в закладі освіти;

в) спостереження, аналіз та оцінку освітньої, методичної й управлінської діяльності педагогічних працівників та керівників, з фокусом на застосування результатів у власній практичній діяльності та кваліфікаційній роботі;

г) проектування та апробацію освітніх, методичних, виховних та управлінських моделей на основі власних досліджень і спостережень, участь у реалізації запланованих заходів закладу;

д) вивчення особливостей міжособистісної взаємодії, оцінка ефективності професійної комунікації та застосування відповідних знань у практичній діяльності;

е) узагальнення результатів практики, самоаналіз та самооцінка набутого досвіду, визначення найбільш успішних елементів діяльності та проблемних зон, формування пріоритетів подальшого професійного та особистісного розвитку, підготовка до самостійної роботи після завершення навчання.

Підготовка студентів до практики передбачає процес неперервного особистісно та практикоорієнтованого розвитку професійних компетентностей відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

2. Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК 5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 11. Здатність до самомотивації, саморозвитку та самореалізації упродовж життя, використання можливостей формальної, неформальної та інформальної освіти.

3. Програмні результати навчання:

ПРН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПРН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

ПРН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальна **тривалість** виробничої практики визначається навчальним планом.

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

Терміни проведення

Згідно графіку освітнього процесу, навчальних планів практика має таку тривалість і терміни проведення

Вид практики	Семестр	Терміни проведення за графіком освітнього процесу	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
<i>Денна форма здобуття освіти</i>				
Виробнича переддипломна практика	3	(3 тижні)	4,5	Диференційований залік

4. Вимоги до баз практики.

Базами виробничої переддипломної практики можуть бути заклади освіти, їх структурні підрозділи або відділи управління освіти різних форм власності, умови діяльності яких уможливають виконання робочої про-

грами практики та проведення здобувачем самостійного дослідження, результати якого презентуються в кваліфікаційній роботі.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із кафедрою педагогіки та менеджменту освіти, обирати місце проходження виробничої практики і пропонувати її для укладання відповідного договору.

Заклади освіти (їх структурні підрозділи), відділи управління освіти, що є базами проведення практики, мають відповідати таким вимогам:

- наявність умов, які можуть забезпечити виконання завдань даної виробничої переддипломної практики;
- можливість забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувача вищої освіти;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності бази практики;
- можливість працевлаштування випускників.

5. Зміст виробничої практики, завдання за змістовими модулями.

Загальна логіка формування робочої програми практики передбачає два змістові модулі: I ЗМ – організаційно-педагогічна та методична складова; II ЗМ – науково-дослідна складова, які передбачають формування інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей.

Перший змістовий модуль поєднує такі складові:

а) *ознайомлювально-аналітична*, яка реалізується через вивчення структури та особливостей організації освітнього процесу, методичної роботи, виховної діяльності, системи управління закладом освіти, їх ситуативний, аспектний або комплексний аналіз (в залежності від вибраного здобувачем рівня складності діяльності);

б) *безпосередньо практична діяльність*, яка реалізується через самовизначення та програмування завдань практики, а також їх виконання;

в) *рефлексивно-аналітична*, яка стосується аналізу та визначення ефективності практики, оцінки рівня власної компетентності, реальної практичної готовності до реалізації професійних функцій в сучасному за-

кладі освіти, його структурному підрозділі та проектування перспектив особистісного, професійного саморозвитку.

Другий змістовий модуль стосується науково-дослідної роботи як у сфері власної практичної діяльності, розвитку професійної компетентності (самодослідження), так і виконання кваліфікаційної роботи, використовуючи реальні умови діяльності закладу освіти, його структурного підрозділу (аналіз проблем, опис досвіду, проведення експериментальних досліджень та ін.).

Специфіка виробничої переддипломної практики полягає у:

а) адаптації до особливостей діяльності та реальних умов бази практики, у якому здобувач проходить практику;

б) максимальному врахуванні попереднього досвіду та проектуванні рівня виконання завдань на вищому рівні складності, інтенсифікуючи аналітико дослідницькі складові;

в) посилення цілеспрямованої роботи з актуальних проблем власного професійного розвитку;

г) проектування завдань завершального етапу виконання кваліфікаційної роботи.

I Змістовий модуль. Організаційно-педагогічна та методична складова

Завдання організаційно-педагогічної та методичної складової виробничої практики:

1. Здійснити загальну характеристику закладу освіти як бази практики, зокрема визначити його тип і статус, основні напрями діяльності, особливості організаційної структури та управління, специфіку організації освітнього, методичного й наукового процесів, а також нормативно-правові засади функціонування.

2. Поглибити професійну готовність до самостійної діяльності в закладі вищої освіти шляхом участі в освітньому, методичному та організаційно-управлінському процесах, дотримуючись вимог академічної доброчесності та внутрішніх нормативних документів.

3. Здійснювати аналіз та оцінювання освітнього й управлінського процесів, педагогічних технологій і професійної взаємодії учасників освітнього процесу з метою виявлення напрямів їх удосконалення.

4. Самостійна участь у плануванні, організації та реалізації освітньої і методичної діяльності:

- самостійно розробляти та апробувати навчально-методичні матеріали (плани занять, дидактичні матеріали, презентації, методичні рекомендації);
- брати участь у проведенні практичних занять, консультацій, освітніх та виховних заходів;

5. Узагальнювати результати практики та здійснювати професійну рефлексію, оцінювати рівень сформованості власних компетентностей і визначати напрями подальшого професійного розвитку.

II Змістовий модуль. Науково-дослідна діяльність

Завдання науково-дослідної складової виробничої практики:

1. Систематизація емпіричних матеріалів, отриманих під час дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Аналіз та інтерпретація отриманих результатів; узагальнення виявлених тенденцій; формулювання висновків відповідно до завдань дослідження.

2. Уточнення та коригування науково-методологічного апарату кваліфікаційної роботи: уточнення окремих положень вступу; конкретизація практичного значення отриманих результатів; узгодження висновки з поставленими завданнями дослідження.

3. Розробка практичних чи методичних рекомендацій за результатами дослідження.

4. Підготовка матеріалів до передзахисту кваліфікаційної роботи. Розробка мультимедійної презентації, короткого виступу для представлення результатів дослідження.

6. Зміст та академічна характеристика виробничої переддипломної практики:

№ з/п	Назва виду діяльності	Термін виконання (години)
1	<i>I Змістовий модуль</i>	90
1.1.	Загальна характеристика закладу освіти.	15
1.2	Участі в освітньому, методичному та організаційно-управлінському процесах закладу освіти.	20
1.3	Аналіз та оцінювання освітнього й управлінського процесів в закладі освіти.	20
1.4	Планування, організація та реалізація освітньої і методичної діяльності закладу освіти.	20
1.5	Узагальнення результатів практики та професійна рефлексія.	15
2	<i>II Змістовий модуль</i>	45
2.1	Систематизація емпіричних матеріалів, отриманих під час дослідження відповідно до проблеми кваліфікаційної роботи.	10
2.2	Уточнення та коригування науково-методологічного апарату кваліфікаційної роботи.	10
2.3	Розробка практичних чи методичних рекомендацій за результатами дослідження.	20
2.4	Підготовка матеріалів до передзахисту кваліфікаційної роботи.	5

Організація практики: безпосередня підготовка до практики (настановна конференція, розробка індивідуальної траєкторії виконання програми, усвідомлення практичних завдань), реалізація програми практики за обраним рівнем. Визначення ролі практики в системі професійної підготовки фахівця, конкретизація її функцій.

1. Ознайомлення з загальними положеннями про проходження виробничих практик, правами та обов'язками усіх суб'єктів її організації.

2. Формування адекватної мотиваційної основи практичної діяльності студента у ЗО. Психологічне налаштування на успішну практичну діяльність.

3. З'ясування особливостей диференційованої системи проходження виробничої практики, логіки побудови програми її проходження.

4. Вибір рівня складності програми, її уточнення, узгоджуючи інваріантну та варіативну складові.

5. З'ясування сутності та аналіз завдань, запрограмованих на період практики, підходів до оцінювання ефективності, форм представлення її результатів після її закінчення.

6. Систематизація матеріалів, сформованих у процесі навчання, які мають практичну цінність і можуть бути використані під час практики.
7. Реалізація програми практики.
8. Здійснення методичного керівництва її проходженням (консультації, групові заняття, аналіз проведення запланованих заходів, рекомендації щодо поліпшення ефективності діяльності студента під час практики).
9. Узагальнення та аналіз результатів практичної діяльності. Формування звітної документації.
10. Оцінка сформованості особистісних якостей, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері освіти.
11. Проектування траєкторії індивідуального професійного зростання на перспективу.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

Таблиця 1. Завдання для I рівня – низького

Складові діяльності	Формування загальних та фахових компетентностей
1	2
Інваріантна складова	Змістовий модуль I
	1. Ознайомитися з закладом вищої освіти, визначити його тип, місію та пріоритетні напрями діяльності закладу; охарактеризувати систему управління. 2. Відвідати та проаналізувати різні види навчальних занять (лекція, практичне заняття) (див. Додаток К). 3. Ознайомитися з планом роботи кафедри; системою організації підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників; методичним забезпеченням освітніх компонентів. 4. Взяти участь у засіданні кафедри, оцінити ефективність професійної комунікації та взаємодії. 5. Ознайомитися з організацією моніторингової діяльності у закладі вищої освіти, зокрема: нормативними документами щодо проведення опитувань; порядком організації та проведення анкетувань; інструментами збору та обробки інформації; напрямками внутрішнього моніторингу якості освіти. Описати їх. 6. Спланувати та провести 2 практичних заняття (1 пробне, 1 залікове) з використанням сучасних освітніх технологій, застосуванням цифрових інструментів. Здійснити самоаналіз 1 проведеного практичного заняття (див. Додаток К).

1	2
Інваріантна складова	7. Дослідити особливості функціонування цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти, зокрема використання системи дистанційного навчання Moodle в організації освітнього процесу. Ознайомитися з організацією роботи курсів у системі Moodle; електронними навчально-методичними матеріалами (репозитарій); формами он-лайн-взаємодії викладачів і здобувачів освіти; інструментами контролю та оцінювання результатів навчання в Moodle. 8. Підготувати звіт практики, у якому охарактеризувати виконані завдання, оцінити рівень сформованості професійних компетентностей, визначити власні професійні досягнення та труднощі, здійснити самооцінювання готовності до професійної діяльності у сфері вищої освіти та управління освітою (див. Додаток М). Змістовий модуль II 1. Систематизація емпіричних матеріалів, отриманих під час дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Аналіз та інтерпретація отриманих результатів; узагальнення виявлених тенденцій; формулювання висновків відповідно до завдань дослідження. 2. Уточнення та коригування науково-методологічного апарату кваліфікаційної роботи: уточнення окремих положень вступу; конкретизація практичного значення отриманих результатів; узгодження висновки з поставленими завданнями дослідження. 3. Розробка практичних чи методичних рекомендацій за результатами дослідження. 4. Підготовка матеріалів до передзахисту кваліфікаційної роботи. Розробка мультимедійної презентації, короткого виступу для представлення результатів дослідження.
Варіативна складова (виконати 1 завдання із запропонованих)	1в. Ознайомитися з нормативними документами закладу вищої освіти щодо забезпечення академічної доброчесності. Проаналізувати форми та методи популяризації принципів академічної доброчесності у ЗВО; практику використання систем перевірки академічних текстів. Розробити та представити один із інформаційно-просвітницьких продуктів для популяризації академічної доброчесності серед студентів і викладачів (інфографіка, пам'ятка для здобувача освіти, мініпрезентація, коротке відео / ролик (1–2 хв.), пост для соцмереж ЗВО). 2в. Ознайомитися з організацією науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти (робота наукових гуртків, конференції, студентські публікації, участь у конкурсах, олімпіадах, проєктах). Проаналізувати форми залучення студентів до наукової діяльності, роль кафедри та наукових керівників у розвитку дослідницьких компетентностей, можливості академічної мобільності та участі у наукових заходах. Розробити та представити один із інформаційно-просвітницьких продуктів для популяризації науково-дослідницької діяльності серед студентів (пам'ятка для здобувача освіти, презентація, ролик (1–2 хв.), мінігайд).

1	2
Варіативна складова (виконати 1 завдання із запропонованих)	3в. Ознайомитися з системою виховної роботи у закладі вищої освіти (кураторська діяльність, студентське самоврядування, волонтерство, культурно-масові та громадські заходи). Проаналізувати основні напрями виховної діяльності у ЗВО, роль куратора академічної групи. Підготувати та провести виховний захід зі студентами. 4в. Ознайомитися з нормативними документами закладу вищої освіти щодо забезпечення безпечного освітнього середовища (положення про запобігання, булінгу/мобінгу, політика гендерної рівності, правила внутрішнього розпорядку, етичні кодекси тощо). Проаналізувати умови створення безпечного освітнього середовища у ЗВО (фізичні, психологічні, цифрові), механізми реагування на конфліктні ситуації, випадки дискримінації або порушення етичних норм, практики забезпечення інклюзивності та рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. Підготувати та провести зі студентами просвітницький захід на тему безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
Самостійний вибір студента	За бажанням, виходячи з реальних можливостей та потреб

Таблиця 2. Завдання для II рівня – середнього

Складові діяльності	Формування загальних та фахових компетентностей
1	2
Інваріантна складова	Змістовий модуль I - Ознайомитися з закладом вищої освіти, визначити його тип, місію та пріоритетні напрями діяльності закладу; охарактеризувати систему управління. Проаналізувати відповідність діяльності закладу сучасним вимогам освітньої політики та забезпечення якості освіти. - Відвідати та проаналізувати різні види навчальних занять (лекція, практичне заняття) (див. Додаток К). - Ознайомитися з планом роботи кафедри; системою організації підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників; методичним забезпеченням освітніх компонентів. Проаналізувати рівень оновлення навчально-методичних матеріалів; форми професійного розвитку науково-педагогічних працівників. - Взяти участь у засіданні кафедри, оцінити ефективність професійної комунікації та взаємодії. Проаналізувати логіку обговорення питань (які проблеми піднімалися, як вони аргументувалися, які альтернативи розглядалися).

1	2
Інваріантна складова	5. Ознайомитися з організацією моніторингової діяльності у закладі вищої освіти, зокрема: нормативними документами щодо проведення опитувань; порядком організації та проведення анкетувань; інструментами збору та обробки інформації; напрямками внутрішнього моніторингу якості освіти. Описати їх. Здійснити аналіз результатів одного опитування (див. Додаток Л). 6. Спланувати та провести 2 практичних заняття (1 пробне, 1 залікове) з використанням сучасних освітніх технологій, застосуванням цифрових інструментів. Здійснити самооаналіз 1 проведеного практичного заняття. 7. Дослідити особливості функціонування цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти, зокрема використання системи дистанційного навчання Moodle в організації освітнього процесу. Ознайомитися з організацією роботи курсів у системі Moodle; електронними навчально-методичними матеріалами (репозитарій); формами онлайн-взаємодії викладачів і здобувачів освіти; інструментами контролю та оцінювання результатів навчання в Moodle. Проаналізувати рівень наповнення та структуру електронних навчальних курсів; використання інтерактивних елементів (тести, форуми, завдання, відеоматеріали, онлайн-опитування тощо). 8. Підготувати звіт практики, у якому охарактеризувати виконані завдання, оцінити рівень сформованості професійних компетентностей, визначити власні професійні досягнення та труднощі, здійснити самооцінювання готовності до професійної діяльності у сфері вищої освіти та управління освітою (див. Додаток М). Змістовий модуль II 1. Систематизація емпіричних матеріалів, отриманих під час дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Аналіз та інтерпретація отриманих результатів; узагальнення виявлених тенденцій; формулювання висновків відповідно до завдань дослідження. 2. Уточнення та коригування науково-методологічного апарату кваліфікаційної роботи: уточнення окремих положень вступу; конкретизація практичного значення отриманих результатів; узгодження висновки з поставленими завданнями дослідження. 3. Розробка практичних чи методичних рекомендацій за результатами дослідження. 4. Підготовка матеріалів до передзахисту кваліфікаційної роботи. Розробка мультимедійної презентації, короткого виступу для представлення результатів дослідження.

1	2
<i>Варіативна складова (виконати 2 завдання із запропонованих)</i>	1в. Ознайомитися з нормативними документами закладу вищої освіти щодо забезпечення академічної доброчесності. Проаналізувати форми та методи популяризації принципів академічної доброчесності у ЗВО; практику використання систем перевірки академічних текстів. Розробити та представити один із інформаційно-просвітницьких продуктів для популяризації академічної доброчесності серед студентів і викладачів (інфографіка, пам'ятка для здобувача освіти, мініпрезентація, коротке відео / ролик (1–2 хв.), пост для соцмереж ЗВО). 2в. Ознайомитися з організацією науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти (робота наукових гуртків, конференції, студентські публікації, участь у конкурсах, олімпіадах, проектах). Проаналізувати форми залучення студентів до наукової діяльності, роль кафедри та наукових керівників у розвитку дослідницьких компетенцій, можливості академічної мобільності та участі у наукових заходах. Розробити та представити один із інформаційно-просвітницьких продуктів для популяризації науково-дослідницької діяльності серед студентів (пам'ятка для здобувача освіти, презентація, ролик (1–2 хв.), мінігайд). 3в. Ознайомитися з системою виховної роботи у закладі вищої освіти (кураторська діяльність, студентське самоврядування, волонтерство, культурно-масові та громадські заходи). Проаналізувати основні напрями виховної діяльності у ЗВО, роль куратора академічної групи. Підготувати та провести виховний захід зі студентами. 4в. Ознайомитися з нормативними документами закладу вищої освіти щодо забезпечення безпечного освітнього середовища (положення про запобігання, булінгу/мобінгу, політика гендерної рівності, правила внутрішнього розпорядку, етичні кодекси тощо). Проаналізувати умови створення безпечного освітнього середовища у ЗВО (фізичні, психологічні, цифрові), механізми реагування на конфліктні ситуації, випадки дискримінації або порушення етичних норм, практики забезпечення інклюзивності та рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. Підготувати та провести зі студентами просвітницький захід на тему безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
<i>Самостійний вибір студента</i>	За бажанням, виходячи з реальних можливостей та потреб

Таблиця 3. Завдання для III рівня – високого

Складові діяльності	Формування загальних та фахових компетентностей
1	2
Інваріантна складова	Змістовий модуль I 1. Ознайомитися з закладом вищої освіти, визначити його тип, місію та пріоритетні напрями діяльності закладу; охарактеризувати систему управління. Проаналізувати відповідність діяльності закладу сучасним вимогам освітньої політики та забезпечення якості освіти. Визначити стратегічні можливості розвитку кафедри та можливі ризики. 2. Відвідати та проаналізувати різні види навчальних занять (лекція, практичне заняття) (див. Додаток К). Визначити рівень використання інноваційних технологій, запропонувати їх варіанти. 3. Ознайомитися з планом роботи кафедри; системою організації підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників; методичним забезпеченням освітніх компонентів. Проаналізувати рівень оновлення навчально-методичних матеріалів; форми професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Визначити рівень інтеграції наукових досліджень в освітній процес. 4. Взяти участь у засіданні кафедри, оцінити ефективність професійної комунікації та взаємодії. Проаналізувати логіку обговорення питань (які проблеми піднімалися, як вони аргументувалися, які альтернативи розглядалися). 5. Ознайомитися з організацією моніторингової діяльності у закладі вищої освіти, зокрема: нормативними документами щодо проведення опитувань; порядком організації та проведення анкетувань; інструментами збору та обробки інформації; напрямками внутрішнього моніторингу якості освіти. Описати їх. Здійснити аналіз результатів одного опитування (див. Додаток Л). 6. Спланувати та провести 2 практичних заняття (1 пробне, 1 залікове) з використанням сучасних освітніх технологій, застосуванням цифрових інструментів. Здійснити самоаналіз 1 проведеного практичного заняття. 7. Дослідити особливості функціонування цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти, зокрема використання системи дистанційного навчання Moodle в організації освітнього процесу. Ознайомитися з організацією роботи курсів у системі Moodle; електронними навчально-методичними матеріалами (репозитарій); формами онлайн-взаємодії викладачів і здобувачів освіти; інструментами контролю та оцінювання результатів навчання в Moodle. Проаналізувати рівень наповнення та структуру електронних навчальних курсів; використання інтерактивних елементів (тести, форуми, завдання, відеоматеріали, онлайн-опитування тощо). Запропонувати шляхи вдосконалення онлайн-курсу.

1	2
Інваріантна складова	8. Підготувати звіт практики, у якому охарактеризувати виконані завдання, оцінити рівень сформованості професійних компетентностей, визначити власні професійні досягнення та труднощі, здійснити самооцінювання готовності до професійної діяльності у сфері вищої освіти та управління освітою (див. додаток М). Змістовий модуль II 1. Систематизація емпіричних матеріалів, отриманих під час дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Аналіз та інтерпретацію отриманих результатів; узагальнення виявлених тенденцій; формулювання висновків відповідно до завдань дослідження. 2. Уточнення та коригування науково-методологічного апарату кваліфікаційної роботи: уточнення окремих положень вступу; конкретизація практичного значення отриманих результатів; узгодження висновки з поставленими завданнями дослідження. 3. Розробка практичних чи методичних рекомендацій за результатами дослідження. 4. Підготовка матеріалів до передзахисту кваліфікаційної роботи. Розробка мультимедійної презентації, короткого виступу для представлення результатів дослідження.
Варіативна складова (виконати 1 завдання із запропонованих)	1в. Ознайомитися з нормативними документами закладу вищої освіти щодо забезпечення академічної доброчесності. Проаналізувати форми та методи популяризації принципів академічної доброчесності у ЗВО; практику використання систем перевірки академічних текстів. Розробити та представити один із інформаційно-просвітницьких продуктів для популяризації академічної доброчесності серед студентів і викладачів (інфографіка, пам'ятка для здобувача освіти, мініпрезентація, коротке відео / ролик (1–2 хв.), пост для соцмереж ЗВО). 2в. Ознайомитися з організацією науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти (робота наукових гуртків, конференції, студентські публікації, участь у конкурсах, олімпіадах, проєктах). Проаналізувати форми залучення студентів до наукової діяльності, роль кафедри та наукових керівників у розвитку дослідницьких компетентностей, можливості академічної мобільності та участі у наукових заходах. Розробити та представити один із інформаційно-просвітницьких продуктів для популяризації науково-дослідницької діяльності серед студентів (пам'ятка для здобувача освіти, презентація, ролик (1–2 хв.), мінігайд). 3в. Ознайомитися з системою виховної роботи у закладі вищої освіти (кураторська діяльність, студентське самоврядування, волонтерство, культурно-масові та громадські заходи). Проаналізувати основні напрями виховної діяльності у ЗВО, роль куратора академічної групи. Підготувати та провести виховний захід зі студентами.

1	2
<i>Варіативна складова (виконати 1 завдання із запропонованих)</i>	4в. Ознайомитися з нормативними документами закладу вищої освіти щодо забезпечення безпечного освітнього середовища (положення про запобігання, булінгу/мобінгу, політика гендерної рівності, правила внутрішнього розпорядку, етичні кодекси тощо). Проаналізувати умови створення безпечного освітнього середовища у ЗВО (фізичні, психологічні, цифрові), механізми реагування на конфліктні ситуації, випадки дискримінації або порушення етичних норм, практики забезпечення інклюзивності та рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. Підготувати та провести зі студентами просвітницький захід на тему безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
<i>Самостійний вибір студента</i>	За бажанням, виходячи з реальних можливостей та потреб

Звітна документація:

Для студентів, які виконували завдання I рівня (низького):

1. Щоденник спостереження, в якому наявні:

- індивідуальний план проходження практики;
- щоденні записи, про виконання інваріантних і варіативних завдань;
- короткий аналіз виконаних видів діяльності;
- рефлексивні висновки щодо сформованих компетентностей.
- відгук керівника практики від закладу освіти про результати діяльності практиканта;

2. Характеристика бази практики: коротка інформація про ЗВО; опис системи управління; визначення місії та пріоритетних напрямів діяльності.

3. Аналіз відвіданих навчальних занять: аналіз лекції; аналіз практичного заняття (див. додаток К).

4. Матеріали ознайомлення з діяльністю кафедри: короткий опис плану роботи кафедри; аналіз форм підвищення кваліфікації НПП; характеристика методичного забезпечення освітніх компонентів.

5. Аналіз участі у засіданні кафедри: короткий опис питань порядку денного; висновки щодо професійної комунікації та взаємодії.

6. Опис системи моніторингової діяльності ЗВО: характеристика нормативних документів; опис інструментів опитування та моніторингу якості освіти (див. додаток Л).

7. Конспекти проведених практичних занять: конспект пробного заняття; конспект залікового заняття.

8. Самоаналіз одного проведеного практичного заняття.
9. Матеріали дослідження цифрового освітнього середовища: опис системи Moodle; характеристика електронних курсів; опис інструментів контролю та оцінювання.
10. Підсумковий звіт практики (див. додаток М).

Змістовий модуль II

1. Матеріали систематизації результатів дослідження (таблиці; схеми; діаграми; узагальнення результатів).
2. Скориговані фрагменти кваліфікаційної роботи: уточнений вступ (за потреби); уточнені висновки; опис практичного значення результатів.
3. Практичні або методичні рекомендації за темою дослідження.
4. Матеріали до передзахисту: мультимедійна презентація; текст / тези виступу.

Варіативна складова (відповідно до обраного завдання)

1. Аналітичні матеріали за темою варіативного завдання.
2. Розроблений інформаційно-просвітницький або методичний продукт / сценарій заходу.
3. Фото-, відеоматеріали або підтвердження виконання завдання (за наявності).

Для студентів, які виконували завдання II рівня (середнього), додатково подаються:

1. Аналіз відповідності діяльності ЗВО сучасним вимогам освітньої політики та забезпечення якості освіти.
2. Аналітичний опис:
 - рівня оновлення навчально-методичних матеріалів;
 - форм професійного розвитку науково-педагогічних працівників.
3. Розширений аналіз засідання кафедри:
 - логіка обговорення питань;
 - особливості аргументації;
 - альтернативні підходи до вирішення питань.
4. Аналіз результатів одного опитування у ЗВО (див. додаток Л).
5. Аналіз структури та наповнення електронного навчального курсу Moodle:
 - використання інтерактивних елементів;

- форми онлайн-взаємодії;
- засоби контролю та оцінювання.

6. Розширені аналітичні матеріали дослідження:

- інтерпретація результатів;
- порівняльний аналіз;
- узагальнення тенденцій.

7. Практичні або методичні рекомендації з обґрунтуванням можливостей їх упровадження в освітній процес.

8. Матеріали проведених заходів або реалізації варіативного завдання:

- презентації;
- роздаткові матеріали;
- фото проведення заходу;
- відгуки учасників (за наявності).

*Для студентів, які виконували завдання III рівня (високого),
додатково подаються:*

1. Аналітичні висновки щодо:

- стратегічних можливостей розвитку кафедри;
- потенційних ризиків;
- інтеграції наукових досліджень в освітній процес.

2. Пропозиції щодо вдосконалення:

- організації освітнього процесу;
- цифрового освітнього середовища;
- структури або наповнення онлайн-курсу Moodle.

3. Аналіз використання інноваційних технологій під час навчальних занять із власними рекомендаціями щодо їх удосконалення.

4. Розширені результати аналізу дослідження:

- критичне осмислення результатів;
- обґрунтування практичної значущості;
- визначення перспектив подальших досліджень.

5. Матеріали апробації результатів дослідження (за наявності):

- тези доповіді;
- сертифікати участі у конференціях;

- програми наукових заходів;
- презентації виступів.

6. Матеріали оцінювання ефективності проведеного заходу в межах варіативного завдання:

- результати опитування учасників;
- рефлексивний аналіз;
- самооцінювання результативності проведеного заходу.

Узагальнений аналітичний звіт з практики (*див додаток М*).: **ЗВІТ ПО ПРАКТИЦІ – є основною формою звітності здобувача вищої освіти про проходження практики.** Письмовий звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики (щоденником, індивідуальним завданням, характеристикою, методичними розробками), подають на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подають на захист.

Звіт має містити відомості про рівень проходження практики, коротку характеристику бази практики; узагальнення виконаних завдань за змістовими модулями; оцінку сформованих загальних і фахових компетентностей; висновки та пропозиції щодо подальшого професійного розвитку; розділи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

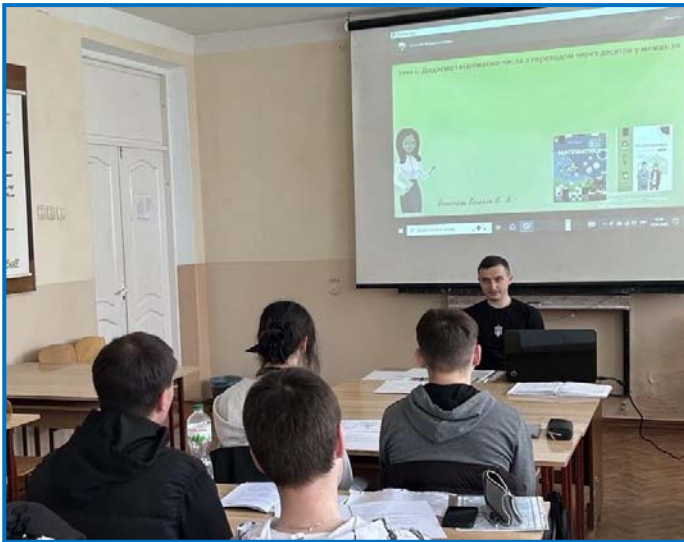
Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії з захисту звітів про проходження практики.

Обсяг звіту: до 8 сторінок друкованого тексту.

Взірець титульного аркуша див. *Додаток З*.

Орієнтовна схема звіту див. *Додаток М*.

!!! Студент виконує лише завдання, що відповідають рівню практики, який він обрав.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА- ПРАКТИКАНТА, КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ

**Студент-практикант про-
водить свою діяльність згідно**

з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, виконує розпорядження адміністрації закладу, керівників практики відповідно до програми практики.

Студент-практикант зобов'язаний:

- взяти участь у настановній конференції з питань організації практики у визначений деканатом факультету час;
- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- до початку практики пройти в Університеті інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, індивідуальне завдання;
- вивчити та дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку на базі практики;
- своєчасно оформити звіт та захистити його в терміни, визначені наказом.

Студент-практикант має право:

- одержувати консультації керівників практики від університету з усіх питань проведення практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації практики;
- виявляти ініціативу щодо підвищення ефективності проходження практики.

Керівник практики здобувачів вищої освіти від кафедри **педагогіки та менеджменту освіти**:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, правил поведінки (в установах, організаціях, на підприємствах), надає здобувачам вищої освіти необхідні документи (направлення, програму, щоденник практики, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо);
- повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності;
- бере участь у розробці програм практик;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики;
- до початку практики проводить зі здобувачами вищої освіти інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці, оформляє відповідні документи;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- забезпечує спільно з керівником практики від бази практики високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів вищої освіти на базі практики та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними завдань, перевіряє робочу документацію;
- надає методичну допомогу студентам;
- проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти;
- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії;

- оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки в залікові книжки;
- здає звіти здобувачів вищої освіти про практику на кафедру;
- готує звіт про проведення практики.

Керівник практики від бази практики, який здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за її проведення.

Керівник практики від бази практики:

- розподіляє здобувачів вищої освіти за робочими місцями відповідно до графіка проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання конкретних видів робіт; ознайомлює студентів з організацією робіт на конкретному робочому місці;
- забезпечує проходження практики здобувачами вищої освіти;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти новою технікою, сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання курсових і дипломних робіт;
- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням виконання програми практики, якості професійних знань та умінь.

Вимоги безпеки під час практики:

1. При прибутті на базу практики студент-практикант повинен отримати вступний інструктаж з охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці та поставити підпис у відповідних журналах інструктажу;

2. Студент має бути ознайомлений про те, що при виконанні професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;

- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для навчальних приміщень;
- довготривалі статичні навантаження.

3. Студент-практикант повинен виконувати тільки ту роботу, яка йому доручена згідно з програмою практики.

4. У разі притягнення практиканта до робіт, які не передбачені програмою практики, йому слід негайно доповісти про це керівнику практики.

Під час практики не допускається:

1. Не виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку установи, зокрема, запізнюватися на роботу.

2. Залишати робоче місце без дозволу керівника практики, директора школи.

3. Відвертати від роботи педагогічних працівників, які його оточують, заважати освітньому процесу.

Студент-практикант зобов'язаний:

1. Повідомляти керівника закладу про всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).

2. Дбати про особисту безпеку, повідомляти в разі необхідності про погіршення стану власного здоров'я під час робочого процесу.

МЕТОДИКА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИК

Методика та критерії оцінювання результатів виробничої педагогічної асистентської практики

Диференційований підхід до оцінювання результатів виробничої практики реалізується, враховуючи вибір здобувачем програми відповідного рівня практичної діяльності.

Високий рівень: максимальний бал – 100.

Середній рівень: максимальний бал – 92.

Низький рівень: максимальний бал – 82.

При оцінюванні результатів практики бали, які набрав здобувач за виконання завдань відповідно до критеріїв оцінювання множаться на коефіцієнт, що відповідає рівню завдань:

Високий рівень – 1.

Середній рівень – 0,92.

Низький рівень – 0,82.

Виробнича педагогічна асистентська практика:

Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Загальний бал
50 балів	25 балів	25 балів	100 балів

Критерії оцінювання за ЗМ I

50-45 балів

Завдання виробничої практики виконано в повному обсязі. Здобувач вміє застосовувати і творчо використовувати фахові знання, пов'язані з особливостями професійної діяльності, проявляв ініціативність та творчість при виконанні завдань виробничої практики. Матеріали практики

подано у встановлений термін, вони містять всі структурні елементи. Звітна документація оформлена охайно, відповідно до поданих у робочій програмі вимог. Зміст записів та аналіз проведеної роботи відповідають завданням практики. Здобувач активний під час захисту практики, демонструє знання в галузі освіти.

44-41 бали

Завдання практики виконано в повному обсязі. Здобувач проявляв ініціативність та творчість при виконанні завдань. Однак в звітній документації відсутні окремі власні міркування з приводу організації освітнього процесу та управління ним, або відсутні узагальнені результати окремих видів робіт. Виявлено вміння здобувача застосовувати теоретичні знання, пов'язані з особливостями професійної діяльності. Матеріали практики подано у встановлений термін, вони містять всі структурні елементи. У звітній документації здобувача-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Записи та аналіз проведеної роботи відповідають завданням практики, однак є незначні відхилення від вимог до їх оформлення. Здобувач активний під час захисту практики, демонструє знання в галузі освіти.

40-37 балів

Завдання практики виконано з незначними помилками, записи достатньою мірою розкривають зміст програмних завдань. Здобувач проявляв ініціативність, організованість при виконанні завдань. Здобувач давав відповіді на поставлені питання, однак не проявив творчого підходу до виконання завдань. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику здобувача-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, однак є порушення щодо оформлення звітної документації. Здобувач бере участь в обговоренні результатів практики під час захисту практики, демонструє знання з галузі освіти.

36-34 балів

Завдання практики виконано. Здобувач співпрацював з керівниками практики, брав участь в заходах, проявляв ініціативність, організованість при виконанні завдань. Зібраний матеріал відповідає переліку, визначеному програмою; однак у оформленні звітної документації не витримані всі вимоги, записи поверхові та стислі, трапляються помилки щодо вживання професійної термінології, відсутні узагальнення, висновки. Здобу-

вач бере участь в обговоренні результатів практики під час захисту практики, демонструє поверхові знання в галузі освіти.

33-30 балів

Всі завдання практики виконано поверхово, допущені неточності, помилки. У звітній документації є всі матеріали, але у їхньому оформленні наявні порушення вимог, трапляються помилки щодо вживання професійної термінології. Здобувач відповідає на запитання під час захисту практики, демонструє поверхові знання в галузі освіти.

29-20 балів (не зараховано)

Здобувач має пропуски у проходженні практики, про що свідчить відсутність записів у щоденнику. Наявні записи не відповідають визначенням у програмі завданням. Зібрані матеріали подані переважно у вигляді ксерокопій.

19 і менше балів (не зараховано)

Здобувач з певних причин не пройшов практику, не оформив звітну документацію.

Критерії оцінювання ЗМ II

25–23 бали – рівень А (відмінно)

Здобувач чітко та логічно визначив усі компоненти наукового апарату, обґрунтовано підібрав і коректно застосував методи педагогічного дослідження, провів пілотне дослідження відповідно до програми кваліфікаційної роботи, здійснив змістовний аналіз і попередню інтерпретацію результатів, продемонстрував сформовані дослідницькі вміння та здатність до наукової рефлексії.

22–21 балів – рівень В (дуже добре)

Науковий апарат дослідження визначено правильно, методи обрано адекватно, пілотне дослідження проведено з незначними обмеженнями за обсягом або глибиною, аналіз результатів достатній, без розгорнутих узагальнень, рівень дослідницької культури достатньо сформований.

20-19 балів – рівень С (добре)

Окремі компоненти наукового апарату сформульовано з неточностями, методи дослідження застосовано частково або описово, зібрано обмежений обсяг емпіричних даних, аналіз результатів має констатувальний характер, рефлексія поверхова.

18–17 балів – рівень D (задовільно)

Мету й завдання дослідження визначено формально, методи обрано без належного обґрунтування, пілотне дослідження проведене фрагментарно або замінене описом, аналіз результатів мінімальний, дослідницькі вміння сформовані на базовому рівні.

16–15 балів – рівень E (достатньо)

Науково-дослідні завдання виконано частково, науковий апарат сформульовано неповно, відсутні узагальнення та аналітичні висновки, діяльність має репродуктивний характер.

14 балів і менше – FX / F (не зараховано)

Програму науково-дослідної складової не виконано: відсутнє пілотне дослідження, емпіричні та аналітичні матеріали не подані або не відповідають вимогам.

Критерії оцінювання ЗМ III

25–23 бали – рівень A (відмінно)

Здобувач вищої освіти обґрунтовано здійснив добір психодіагностичних методик, коректно провів психодіагностику пізнавальної та мотиваційної сфер, якісно здійснив обробку й інтерпретацію результатів; склав змістовну, цілісну психологічну характеристику особистості з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей і міжособистісної взаємодії; розробив обґрунтовані, практично значущі рекомендації щодо розвитку здобувача вищої освіти та продемонстрував сформованість умінь психологічного аналізу й рефлексії.

22–21 балів – рівень B (дуже добре)

Психодіагностичні методики підбрано доцільно, діагностику проведено з незначними недоліками в процедурі або обробці результатів; психологічна характеристика є достатньо повною, але без глибоких узагальнень; рекомендації сформульовано коректно, проте вони мають загальний характер; рівень психологічної компетентності є достатнім.

20–19 балів – рівень C (добре)

Добір методик частково обґрунтований, психодіагностика проведена з окремими помилками або неповною обробкою результатів; характерис-

тика особистості має описовий характер, без належної системності; рекомендації поверхові або недостатньо конкретизовані; аналіз результатів переважно констатувальний.

18–17 балів – рівень D (задовільно)

Психодіагностичний інструментарій застосовано формально або з порушенням процедури; результати оброблено частково або описово; психологічна характеристика фрагментарна, без належного аналізу; рекомендації мають загальний, декларативний характер; сформованість психологічних умінь на базовому рівні.

16–15 балів – рівень E (достатньо)

Завдання психолого-педагогічної складової виконано частково: психодіагностика проведена неповно або з суттєвими недоліками; характеристика особистості неповна, без системного аналізу; рекомендації відсутні або не відповідають отриманим результатам; діяльність має репродуктивний характер.

14 балів і менше – FX / F (не зараховано)

Програму психолого-педагогічної складової практики не виконано: відсутні результати психодіагностики, психологічна характеристика та аналітичні матеріали або вони не відповідають встановленим вимогам.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених університетом та погоджених із базою практики. Якщо здобувач вдруге отримав негативну оцінку (59-0 балів) з практики, його відраховують з університету.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програми практики без поважної причини або отримав оцінку «не зараховано» (59-0 балів) за результатами захисту звіту про практику, відраховують з університету за невиконання навчального плану.

Виробнича практика оцінюється у формі диференційованого заліку.

За підсумками виробничої практики випускова кафедра проводить звітну конференцію з обговорення результатів практики, з'ясування особистих успіхів здобувача та проблем, які її супроводжували.

Методика та критерії оцінювання результатів виробничої переддипломної практики

Критерії оцінювання результатів практики

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується:

«Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)

(<https://kadru.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu.pdf>),

«Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)

(https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view)

та відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)

<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7Gal6MikA4o/view>.

Рейтингова система оцінювання (PCO) успішності навчання здобувачів вищої освіти сприяє удосконаленню системи контролю якості знань здобувачів, формуванню у них системних та систематичних знань, забезпеченню ритмічності самостійної роботи, підвищенню об'єктивності оцінювання знань.

Вивчення курсу передбачає академічну доброчесність здобувача вищої освіти, відповідальне ставлення до навчання та майбутньої професії. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)

(https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view)

та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція)

(https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU).

Право та визнання результатів освітньої академічної мобільності регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)

(<https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJF-9v5NxyRQgoMNvRDha8KI/view>).

Визнання результатів навчання окремих завдань практики шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)

(<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>).

Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернет-ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає зпоміж рекомендованої.

Викладачі щотижня проводять консультації (офлайн і онлайн) за графіком (<https://pedahohika.kpnu.edu.ua/hrafiky-op/>).

Освоєння освітнього компонента «Виробнича переддипломна практика» передбачає обов'язкове відвідування практики; активність під час практики; здача завдань у встановлені терміни; бути толерантним, відкритим і доброзичливим; конструктивно підтримувати зворотний зв'язок; бути пунктуальним і обов'язковим. Під час відвідування всіх видів практик і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/alqb9CF>) та етичних норм поведінки.

Неприпустимим є пропуски з неповажних причин. Якщо в силу будь-яких поважних причин студент-практикант був відсутній під час проведення контрольного заходу, йому надається можливість пройти його в додатково призначений викладачем час.

Підсумки практики оцінюються диференційованим заліком за 100-бальною шкалою.

Диференційований підхід до оцінювання результатів виробничої практики реалізується, враховуючи вибір здобувачем програми відповідного рівня практичної діяльності.

Високий рівень: максимальний бал – 100.

Середній рівень: максимальний бал – 92.

Низький рівень: максимальний бал – 82.

При оцінюванні результатів практики бали, які набрав здобувач за виконання завдань відповідно до критеріїв оцінювання множаться на коефіцієнт, що відповідає рівню завдань:

Високий рівень – 1.

Середній рівень – 0,92.

Низький рівень – 0,82.

Виробнича переддипломна практика:

<i>Змістовий модуль I</i>	<i>Змістовий модуль II</i>	<i>Загальний бал</i>
70 балів	30 балів	100 балів

Критерії та шкала оцінювання ЗМ 1

<i>Рівень виконання</i>	<i>Кількість балів, що відповідає рівню</i>	<i>Оцінка за традиційною системою</i>
Високий	63-70	Відмінно
Достатній	52-62	Добре
Середній	43-51	Задовільно
Низький	0-42	Незадовільно

70-63 балів

Студент повністю та якісно виконав усі завдання змістового модуля I. Продемонстрував високий рівень сформованості професійних, організаційно-управлінських, методичних і комунікативних компетентностей. Здійснив ґрунтовний аналіз діяльності закладу вищої освіти, системи управління, роботи кафедри, моніторингової діяльності та цифрового освітнього середовища. Проведені практичні заняття характеризуються методичною доцільністю, використанням сучасних освітніх технологій і цифрових інструментів. Студент виявив самостійність, аналітичність мислення, здатність формулювати обґрунтовані висновки та рекомендації. Звітна документація оформлена повно, логічно та відповідно до вимог.

62-52 бали

Студент у цілому виконав завдання змістового модуля I та продемонстрував достатній рівень сформованості професійних компетентностей.

Аналіз діяльності ЗВО, кафедри, системи моніторингу та цифрового освітнього середовища здійснений із незначними неточностями або недостатньою глибиною. Проведені заняття відповідають основним методичним вимогам. У звітній документації наявні необхідні матеріали, проте окремі висновки або аналітичні узагальнення потребують конкретизації чи деталізації.

51-43 балів

Студент виконав основні завдання змістового модуля I на репродуктивному рівні. Виявив недостатню самостійність під час аналізу діяльності закладу вищої освіти та організації освітнього процесу. Проведені заняття частково відповідають методичним вимогам, використання сучасних технологій та цифрових інструментів є обмеженим. У звітній документації переважає описовий характер матеріалу, висновки є поверховими або недостатньо обґрунтованими. Наявні окремі змістові чи оформлювальні недоліки.

42-0 балів (не зараховано)

Студент не виконав або виконав частково завдання змістового модуля I. Виявив низький рівень сформованості професійних компетентностей, недостатнє розуміння особливостей організації освітнього та управлінського процесів у закладі вищої освіти. Проведені практичні заняття не відповідають основним методичним вимогам. Звітна документація оформлена неповно, містить суттєві помилки, відсутній належний аналіз, самооцінювання або підтвердження виконання окремих завдань.

Критерії та шкала оцінювання ЗМ II

<i>Рівень виконання</i>	<i>Кількість балів, що відповідає рівню</i>	<i>Оцінка за традиційною системою</i>
Високий	27-30	Відмінно
достатній	23-26	Добре
Середній	18-22	Задовільно
Низький	0-17	Незадовільно

27–30 балів

Студент повністю та якісно виконав усі завдання змістового модуля II. Продемонстрував високий рівень сформованості дослідницьких

компетентностей, уміння здійснювати систематизацію, аналіз, інтерпретацію та узагальнення результатів дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи. Обґрунтовано скоригував науково-методологічний апарат дослідження, сформулював змістовні висновки та практичні рекомендації. Матеріали до передзахисту є логічними, структурованими, науково коректними, презентація та виступ підготовлені на високому рівні. Звітні матеріали оформлені відповідно до вимог, містять елементи самостійного наукового аналізу..

23–26 балів

Студент у цілому виконав завдання змістового модуля II та продемонстрував достатній рівень дослідницьких умінь. Аналіз та інтерпретація результатів дослідження здійснені правильно, однак окремі висновки або узагальнення потребують більшої аргументованості чи деталізації. Практичні рекомендації сформульовані відповідно до теми дослідження. Матеріали до передзахисту підготовлені належним чином, проте можуть містити окремі недоліки змістового або оформлювального характеру.

18–22 бали

Студент виконав основні завдання змістового модуля II на репродуктивному рівні. Аналіз результатів дослідження є поверховим або недостатньо системним. Уточнення науково-методологічного апарату та практичні рекомендації мають фрагментарний характер. Матеріали до передзахисту підготовлені частково, містять змістові, логічні або технічні недоліки. Виявлено недостатній рівень самостійності під час узагальнення результатів дослідження.

0-17 балів

Студент не виконав або виконав частково завдання змістового модуля II. Виявив низький рівень сформованості дослідницьких компетентностей, недостатнє розуміння логіки наукового дослідження та принципів аналізу результатів. Матеріали дослідження є несистематизованими, висновки необґрунтованими або відсутніми. Практичні рекомендації та матеріали до передзахисту не відповідають вимогам або не подані. Звітна документація оформлена неповно та містить суттєві помилки.

Рейтингова оцінка з практики

Оцінювання навчальних досягнень з освітнього компонента здійснюється відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

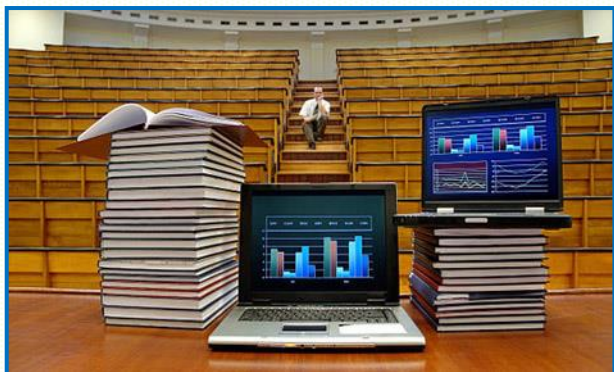
Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	Відмінно
82-89	B (дуже добре)	Добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	Задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених університетом та погоджених із базою практики. Якщо здобувач вдруге отримав негативну оцінку (59-0 балів) з практики, його відраховують з університету.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програми практики без поважної причини або отримав оцінку «не зараховано» (59-0 балів) за результатами захисту звіту про практику, відраховують з університету за невиконання навчального плану.

Виробнича практика оцінюється у формі диференційованого заліку.

За підсумками виробничої практики випускова кафедра проводить звітну конференцію з обговорення результатів практики, з'ясування особистих успіхів здобувача та проблем, які її супроводжували.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Адаптивне управління: міжгалузеві зв'язки, науково-прикладний аспект: кол. монографія / за заг. і наук. ред. Г.В. Єльнікової. Харків: Мачулін, 2017. 440 с.
2. Бобровський М.В. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти. Київ: Державна служба якості освіти. 2019. 240 с.
3. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с.
4. Дутко О.М., Лебідь І.Ю. Методика наукових досліджень: навчально-методичний посібник. [2-ге вид., доп. та перероб.] / автори-упорядники О.М. Дутко, І.Ю. Лебідь. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В, 2023. 160 с.
5. Менеджмент в освіті: підручник / за ред. проф. В.В. Крижка; авт. кол.: В. Крижко, В. Радул, С. Клепко, та ін.. Київ: Освіта України, 2020. 465 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi63/0047079.pdf>
6. Мірошніченко В.І., Гончаренко О.А., Тушко К.Ю. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2021. 168 с.
7. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. В48 Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с. URL: https://knushop.com.ua/image/catalog/lira20230617/pdf/12630.pdf?srsId=AfmBOoo3WySlj0lqdTa_3-vaYXD-Kg592N1vC-psszv4-wmTIOCEYaI
8. Дуткевич Т.В. Психологія конфліктності студентів педагогічних спеціальностей: монографія. Київ: КНТ, 2021. 240 с. URI: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5162>

Додаткова:

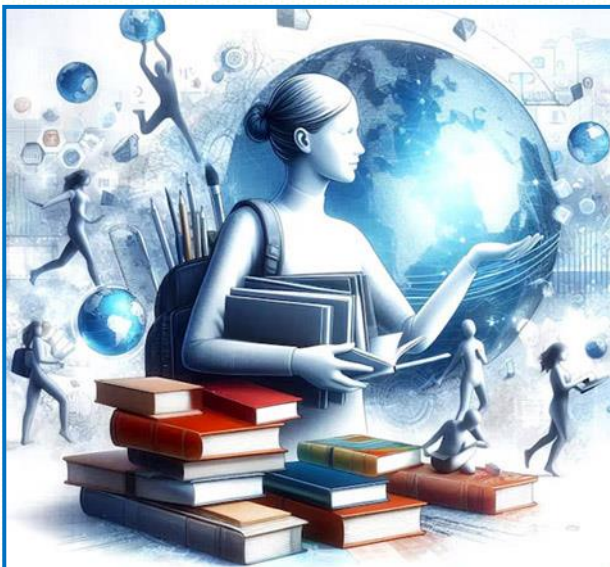
9. Бесарабчук Г.В. Концептуальна модель управління якістю підготовки педагогічного інтерна в умовах регіонального освітнього кластера. Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика»: серія «Педагогіка». Вип. 18 (35), 2024. С. 1–19. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/660/560>

10. Вознюк Л., Доброгорський О. Особливості освітнього менеджменту в умовах воєнного стану. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування»*. № 1 (2). 2022. С. 48–54. URL: <https://surl.li/zevbuh>
11. Гречаник О.Є., Григорах В.В. Організація внутрішнього аудиту в закладі загальної середньої освіти: монографія. Харків: Вид група «Основа», 2019. 144 с.
12. Горбатюк О.В. Управлінські аспекти формування професійно-педагогічної культури викладача в умовах ЗВО. *Педагогічна освіта: теорія і практика*: збірник наукових праць. 2019. Випуск 25 (1-2019). Ч. 1. С. 47.
13. Дутко О.М., Лебідь І.Ю. Проблеми та особливості проведення лекції в умовах дистанційного навчання. *Педагогічна освіта: теорія і практика*: збірник наукових праць. 2021. Вип. 30 (1-2021). С. 19–31.
14. Дутко О.М., Сікорака Л., Майданюк І., Лебідь І., Рудий Р. Особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої освіти. *Вісник науки та освіти*: журнал. 2024. № 1(19). С. 1245–1259.
15. Горбатюк О., Дутко О. Адаптація класичних методів педагогіки до дистанційного формату освітньої діяльності. *Педагогічна освіта: теорія і практика*: збірник наукових праць. 2024. Вип. 37 (2-2024). С. 7–14.
16. Лебідь І., Дутко О., Федорчук В. Цифрові платформи та гейміфікація у вищій освіті: переваги та виклики. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. Вип. 4 (34). С. 1131–1138.
17. Єльнікова Г., Жук М., Кретович С. Адаптивне управління закладами освіти в умовах воєнного стану в Україні. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»*: електронне наукове фахове видання. Вип. 16 (31), 2023. URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/599/507>
18. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>
19. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
20. Лебідь І.Ю. Управлінська компетентність керівника – запорука успішного функціонування освітнього закладу. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 19. Т. 3. С.109–110.
21. Лебідь І.Ю. Управлінський аспект забезпечення інноваційного типу організації освітнього процесу в закладі освіти. *Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби*: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції 28 березня 2023 року [Електронний ресурс] / [редкол. І.О. Кучинська та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. С. 36–40.
22. Лебідь І.Ю. Перспективи підготовки керівників закладів освіти XXI століття: вимоги сьогодення. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'я-

- нець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. 20. Т. 3. С. 116–117.
23. Лебідь І., Дутко О. Організація управління навчальними закладами в Правобережній Україні у XIX на початку XX століття. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип. 39. Т. 2. С. 203-213.
24. Методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 Менеджмент [Електронний ресурс] / укладачі: Дутко О.М., Федорчук В.В., Лебідь І.Ю., Горбатюк О.В., Поліщук С.В. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 71 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8148>
25. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Галузеве машинобудування» спец. 133 Галузеве машинобудування, галузі знань 13 Механічна інженерія денної та заоч форми навч. / уклад.: М.Л. Рябчиков, В.С. Пуць, В.Л. Мартинюк. Луцьк: ЛНТУ, 2025. 128 с.
26. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/84886/>
27. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти». URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/84426/
28. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с.
29. Панчук Н.П. Педагогічні технології навчання у особистісному та професійному розвитку студентів у закладах вищої освіти. *Педагогічне проєктування в сучасній освіті: дидактичний і виховний аспект*: кол. моногр. / за заг ред. Т.О. Пушкарьової Київ: ТОВ НВП «Росток А.В.Т.», 2021. С. 47–68. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6373>
30. Панчук Н.П. Гендерний підхід у формуванні життєво-професійних ціннісних орієнтацій майбутніх фахівців. *Психологічне забезпечення інноваційних процесів у закладі вищої освіти*: монографія / [Т.В. Дуткевич, О.В. Савіцька, Н.П. Панчук, Н.М. Дідик]: монографія. Київ: Видавництво «КНТ», 2024. С. 8–38.
31. Тарасова Т.Б. Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовим модулем: Методика викладання психології: навчально-методичний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2023. 87 с. URL: https://ppst.sumdu.edu.ua/images/Posibniki/NP_Psykholohiia_ta_pedahohika_vyshchoi_osvity.pdf

Рекомендовані джерела інформації:

1. Міністерство освіти і науки України: Головна. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
2. Педагогічна освіта: теорія і практика. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/>
3. Всеосвіта – Національна освітня платформа. URL: <https://vseosvita.ua/>
4. Coursera – технологічна компанія, що працює в галузі освіти. URL: <https://coursera.org>
5. Освітній проєкт «На урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/>
6. EdEra – українська студія онлайн-освіти. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>
7. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/>
8. Prometheus – найбільша платформа онлайн-курсів в Україні. URL: <https://prometheus.org.ua/>
9. Нормативні акти України. URL: www.nau.kiev.ua
10. Кабінет міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
11. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/category/vidkryti-dani/>
12. Відкритий український індекс наукового цитування (Open Ukrainian Citation Index; OUCI). URL: <http://research.nbu.gov.ua/node/69>
13. Цифрова бібліотека НАЕС України. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/>
32. OAPEN (Open Access Publishing in European Networks). URL: <https://www.oapen.org/home>

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульна сторінка звіту проходження виробничої педагогічної асистентської практики

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня
спеціальності А1 Освітні науки
освітньо-професійної програми Освітні науки
І курсу, ____ групи

(ім'я, прізвище)

Термін проходження
практики: _____ 202_ р.

Керівник практики від бази практики:

(посада) (підпис) (ІП)

Керівники практики від КПНУ ім. І. Огієнка:

(посада) (підпис) (ІП)

(посада) (підпис) (ІП)

Кам'янець-Подільський – 2026

**Схема аналізу/самоаналізу навчального заняття
(лекції / практичного / лабораторного)**

1. Загальна характеристика заняття

Заклад вищої освіти, кафедра

Навчальна дисципліна, тема заняття

Тип заняття (лекція, практичне, лабораторне, комбіноване)

Курс, освітній рівень, спеціальність

Кількість присутніх студентів

2. Цільовий компонент

Відповідність теми заняття робочій програмі та силабусу

Чіткість формулювання мети та очікуваних результатів навчання

Узгодженість мети заняття з результатами навчання ОП

3. Структурно-логічна організація заняття

Логічність побудови заняття (вступ – основна частина – підсумки)

Доцільність розподілу часу між структурними елементами

Наявність підсумків, узагальнень, рефлексії

4. Методи, форми та засоби навчання

Використані методи навчання (пояснювальні, проблемні, інтерактивні тощо)

Форми організації діяльності студентів (фронтальна, групова, індивідуальна)

Застосування цифрових технологій та навчальних ресурсів

Доцільність і ефективність використаних засобів навчання

5. Організація навчальної діяльності студентів

Рівень залученості та активності студентів

Стимулювання пізнавальної самостійності та критичного мислення

Забезпечення зворотного зв'язку під час заняття

6. Педагогічна комунікація

Стиль спілкування викладача зі студентами

Чіткість інструкцій, доступність пояснень

Дотримання принципів академічної доброчесності та етичної взаємодії

7. Оцінювальний компонент

Форми поточного контролю (запитання, завдання, обговорення)

Прозорість та зрозумілість критеріїв оцінювання

Надання коментарів та рекомендацій студентам

8. Елементи інклюзивності та освітньої доступності (за наявності)

Адаптація матеріалів і форм роботи до різних освітніх потреб

Забезпечення доступності інформації та навчального середовища

9. Загальна оцінка ефективності заняття

Сильні сторони заняття

Виявлені труднощі або проблемні моменти

Узагальнена оцінка досягнення мети заняття

10. Висновки та пропозиції асистента

Короткий висновок щодо якості заняття

Пропозиції щодо вдосконалення організації та методики проведення

Рефлексія щодо можливостей використання побаченого досвіду у власній педагогічній діяльності

Схема аналізу/самоаналізу відвіданого виховного / позааудиторного заходу

1. Загальна характеристика заходу

Назва заходу

Форма проведення (лекція, круглий стіл, тренінг, науковий захід, культурно-просвітницький захід тощо)

Дата і місце проведення

Організатори (кафедра, структурний підрозділ, викладачі, студентські органи)

Цільова аудиторія (курс, спеціальність, кількість учасників)

2. Мета та завдання заходу

Сформульована мета заходу

Основні виховні, освітні або розвивальні завдання

Відповідність мети актуальним напрямам виховної роботи закладу освіти

3. Зміст і структура заходу

Основні змістові блоки заходу

Логічність та послідовність побудови

Відповідність змісту віковим та освітнім особливостям учасників

4. Методи, форми та засоби організації

Використані методи (інформаційні, інтерактивні, дискусійні, практичні тощо)

Форми взаємодії учасників (фронтальна, групова, індивідуальна)

Використання цифрових або візуальних засобів

Доцільність обраних методів і форм

5. Активність та залученість учасників

Рівень зацікавленості та участі студентів

Наявність зворотного зв'язку

Атмосфера заходу (психологічний клімат, мотивація, співпраця)

6. Організаційно-управлінські аспекти

Рівень організації заходу (планування, дотримання регламенту)

Розподіл ролей між організаторами

Координація та взаємодія відповідальних осіб

7. Елементи інклюзивності та доступності (за наявності)

Забезпечення рівного доступу до участі

Адаптація форм роботи та матеріалів

Урахування різних потреб учасників

8. Результативність заходу

Досягнення поставленої мети

Освітній, виховний або соціальний ефект

Практична значущість для учасників

9. Загальна оцінка та висновки

Сильні сторони заходу

Виявлені труднощі або недоліки

Узагальнена оцінка ефективності заходу

10. Рефлексія асистента

Власна оцінка участі (спостерігача / співорганізатора)

Висновки щодо можливості використання подібних форм у майбутній професійній діяльності

Пропозиції щодо вдосконалення організації та змісту заходу

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Прізвище, ім'я здобувача вищої освіти, або його ініціали; факультет, курс, спеціальність; умови життя та побуту здобувача вищої освіти; взаємини з членами родини (якщо проживає окремо від сім'ї – взаємини з сусідами по кімнаті в гуртожитку). Стан здоров'я здобувача вищої освіти.

ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖОСОБИСТИСНИХ ВЗАЄМИН ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗВО

Положення (статус) здобувача вищої освіти в академічній групі; авторитетність. Задоволеність статусом у академічній групі.

Ставлення здобувача вищої освіти до однокурсників; характеристика взаємини з однокурсниками, прагнення до взаємодії з однокурсниками (чи є, з приводу чого, як часто тощо).

Взаємини зі здобувачами вищої освіти старших курсів (кому надає перевагу, що об'єднує, з приводу чого вступає у взаємодію, її результативність та емоційне забарвлення)

Взаємини здобувача вищої освіти з викладачами та адміністрацією (з приводу чого вступає у взаємодію, ким ініціюється взаємодія, її результативність тощо).

Загальна характеристика емоційного стану при взаємодії у системах "здобувач вищої освіти – викладач", "здобувач вищої освіти – здобувач вищої освіти" ("радість – засмученість", "інтерес -нудьга", "задоволення – незадоволення", "інтерес – байдужість", "упевненість – не упевненість" тощо).

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Успішність із різних освітніх компонентів. Рівень знань. Світогляд.

Розвиток та культура мовлення. Образність та емоційність мовлення, уміння висловлювати свою думку логічно, аргументовано (письмово та усно). Використання сленгу, жаргонізмів тощо.

Ставлення до навчання. Труднощі в організації власної навчальної діяльності.

Прояв у навчанні індивідуальних особливостей пізнавальних процесів (уваги (зосередженість, стійкість, об'єм, розподіл); пам'яті (довільна, осмислена пам'ять, швидкість та міцність запам'ятовування тощо) мислення (критичність, самостійність мислення, гнучкість розуму, вміння самостійно розбити умовисновки, знаходити альтернативні розв'язки тощо), уяви (багатство творчої та відтворюючої уяви). Індивідуальний стиль пізнавальної діяльності.

Вміння вчитися (сформованість прийомів навчальної діяльності, вміння конспектувати на лекції, самостійно працювати з книгою, оволодіння вміннями написання наукових творів: рефератів, курсових робіт, статей тощо).

Ставлення до наукової діяльності. Здатність до її здійснення. Інтелектуальна активність.

СПРЯМОВАНІСТЬ ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

Спрямованість особистості: домінуючи потреби, ідеали, мрії, переконання, переважаючи мотиви навчання, оволодіння професією. Професійні інтереси, здібності, нахили.

Особливості адаптації до навчання у виші (для здобувачів вищої освіти 1 курсу).

Зміна ставлення до обраної спеціальності та до навчання після проходження практики.

Готовність до професійної діяльності (мотиваційна складова, професійна ідентифікація, професійна рефлексія тощо))

Спеціальні здібності (до якого виду діяльності і в чому виявляються)

Рівень розвитку організаторських та комунікативних здібностей. Здатність до саморегуляції.

ОСОБЛИВОСТІ ХАРАКТЕРУ ТА ТЕМПЕРАМЕНТУ

Особливості темпераменту (його тип, прояви), характеру (яскраво виражені позитивні і негативні риси характеру; риси спрямованості особистості у ставленні до людей, до себе, до праці і навчання та до речей), наявність акцентуацій характеру.

Сформованість професійно важливих якостей особистості.

Вольові якості.

Емоційна спрямованість. Переважаючі емоції та настрої. Зміни настроїв, його причини, способи переживання невдач. Уміння нейтралізувати, свої почуття.

ПОЗАНАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Участь у студентському самоуправлінні. Ставлення до громадської діяльності. Реагування на критичні зауваження однокурсників, викладачів. Реагування на похвалу та заохочення.

Участь у неформальних студентських об'єднаннях.

ЗАГАЛЬНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИСНОВКИ

Визначити основні психолого-педагогічні завдання щодо навчальної діяльності, загального розвитку, моральності здобувача вищої освіти. Особливу увагу приділити індивідуальному підходу в спілкуванні, шляхам подолання труднощів, допомоги здобувачу вищої освіти. На основі отриманих в ході спостереження та психодіагностики даних визначити особливості професіоналізації та дати рекомендації з розвитку професійно важливих якостей, здібностей здобувача вищої освіти. Спрогнозувати успішність професійної діяльності здобувача вищої освіти.

Характеристику склав

Дата

Підпис практиканта

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ ПРО ПСИХОЛОГІЧНУ ДІАГНОСТИКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ТА МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕР ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дата _____

Прізвище здобувача вищої освіти, який брав участь у психо-
діагностиці _____

Назва психодіагностичної методики з вивчення пізнавального про-
цесу

Обробка результатів психодіагностики

Інтерпретація результатів психодіагностики

Рекомендації з розвитку психічного явища, що вивчалось.

Назва психодіагностичної методики з вивчення мотивації

Обробка результатів психодіагностики

Інтерпретація результатів психодіагностики

Рекомендації з розвитку навчально-професійної мотивації.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК МЕТОДИК ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

(обрати одну)

1. Методики обсягу, смислової пам'яті за методикою "Відтворення розповіді"
2. Тест "Таблиці Равена".
3. Методика «Коректурна проба»
4. Методика «Червоно-чорна таблиця»
5. Методика Мюнстерберга.
6. Методика «Кількісні відношення»
7. Методика «Закономірності числового ряду»
8. Методика «Складні аналогії»
9. Методика «Інтелектуальна лабільність»
10. Методика «Оперативна пам'ять»
11. Методика «Пам'ять на образи»
12. Методика вивчення короткочасної пам'яті.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК МЕТОДИК ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ
МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
(обрати одну)

1. Методика “Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів” (А.А. Реан, В.А. Якунін).
2. Тест на визначення актуальних мотивів діяльності (Т. Данилова)
3. Методика “Мотивація навчання у вузі” (Т.І. Іллїна).
4. Методика «Шляхи мотивації діяльності студентів в навчальному процесі»
5. Методика «Мотивації до успіху» (Т. Елерс)
6. Методика «Мотивації уникнення невдач» (Т. Елерс)
7. Методика «Спрямованість на отримання знань або оцінку» (Є.П. Ільїн, Н.А. Курдюкова)
8. Методика діагностики мотиваційної структури особистості (Є. Мільман)
9. Опитувальник «МАС» (М. Кубишкіна)
10. Методика «Мотиви вибору діяльності викладача» (Є.П. Ільїн)
11. Тест гумористичних фраз (А.Г. Шмельова, А.С. Бабіна)

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Титульна сторінка

Вступ

мета практики;
завдання практики;
база практики;
терміни проходження практики.

Коротка характеристика бази практики

загальна інформація про ЗВО;
характеристика кафедри;
особливості організації освітнього процесу.

Виконання завдань практики

- 4.1. Виконання завдань змістового модуля I.
- 4.2. Виконання завдань змістового модуля II.
- 4.3. Виконання завдань змістового модуля III.
- 4.4. Виконання варіативних завдань

Результати практичної діяльності

проведені заняття;
участь у виховних заходах;
розроблені навчально-методичні матеріали;
результати дослідницької та психолого-педагогічної діяльності.

Оцінка сформованих компетентностей

загальні компетентності;
фахові компетентності;
набуті професійні вміння та навички.

Охорона праці та безпека життєдіяльності

дотримання правил безпеки;
особливості організації безпечного освітнього середовища.

Висновки та пропозиції

загальна оцінка результатів практики;
труднощі та шляхи їх подолання;
перспективи професійного розвитку;
пропозиції щодо вдосконалення практики.

Список використаних джерел

**Титульна сторінка звіту проходження виробничої
переддипломної практики**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

**ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня
спеціальності *A1 Освітні науки*
освітньо-професійної програми *Освітні науки*
II курсу, ____ групи

(ім'я, прізвище)

Термін проходження
практики: _____ 202_ р.

Керівник практики від бази практики:

(посада) (підпис) (ІП)

Керівники практики від
КПНУ ім. І. Огієнка:

(посада) (підпис) (ІП)

(посада) (підпис) (ІП)

Кам'янець-Подільський – 2026

**Схема аналізу/самоаналізу навчального заняття
(лекції / практичного / лабораторного)**

1. Загальна характеристика заняття

Заклад вищої освіти, кафедра

Навчальна дисципліна, тема заняття

Тип заняття (лекція, практичне, лабораторне, комбіноване)

Курс, освітній рівень, спеціальність

Кількість присутніх студентів

2. Цільовий компонент

Відповідність теми заняття робочій програмі та силабусу

Чіткість формулювання мети та очікуваних результатів навчання

Узгодженість мети заняття з результатами навчання ОП

3. Структурно-логічна організація заняття

Логічність побудови заняття (вступ – основна частина – підсумки)

Доцільність розподілу часу між структурними елементами

Наявність підсумків, узагальнень, рефлексії

4. Методи, форми та засоби навчання

Використані методи навчання (пояснювальні, проблемні, інтерактивні тощо)

Форми організації діяльності студентів (фронтальна, групова, індивідуальна)

Застосування цифрових технологій та навчальних ресурсів

Доцільність і ефективність використаних засобів навчання

5. Організація навчальної діяльності студентів

Рівень залученості та активності студентів

Стимулювання пізнавальної самостійності та критичного мислення

Забезпечення зворотного зв'язку під час заняття

6. Педагогічна комунікація

Стиль спілкування викладача зі студентами

Чіткість інструкцій, доступність пояснень

Дотримання принципів академічної доброчесності та етичної взаємодії

7. Оцінювальний компонент

Форми поточного контролю (запитання, завдання, обговорення)

Прозорість та зрозумілість критеріїв оцінювання

Надання коментарів та рекомендацій студентам

8. Елементи інклюзивності та освітньої доступності (за наявності)

Адаптація матеріалів і форм роботи до різних освітніх потреб

Забезпечення доступності інформації та навчального середовища

9. Загальна оцінка ефективності заняття

Сильні сторони заняття

Виявлені труднощі або проблемні моменти

Узагальнена оцінка досягнення мети заняття

10. Висновки та пропозиції асистента

Короткий висновок щодо якості заняття

Пропозиції щодо вдосконалення організації та методики проведення

Рефлексія щодо можливостей використання побаченого досвіду у власній педагогічній діяльності

Схема аналізу результатів опитування

1. Загальна інформація про опитування

1. Назва опитування.
2. Мета проведення опитування.
3. Категорія респондентів:
 - здобувачі освіти;
 - науково-педагогічні працівники;
 - інші учасники освітнього процесу.
4. Кількість учасників опитування.
5. Період проведення опитування.
6. Структурний підрозділ / відповідальні особи за проведення опитування.
7. Форма проведення:
 - онлайн-анкетування;
 - Google Forms;
 - Moodle;
 - інше.

2. Аналіз змісту опитування

1. Основні напрями (блоки) опитування:
 - якість освітнього процесу;
 - якість викладання;
 - організація освітнього середовища;
 - цифрове освітнє середовище;
 - академічна доброчесність;
 - психологічний комфорт;
 - інше.
2. Типи запитань:
 - закриті;
 - відкриті;
 - шкальні;
 - альтернативні.

3. Визначити:

- чи відповідають запитання меті опитування;
- наскільки запитання є зрозумілими та коректними;
- чи охоплюють вони основні аспекти досліджуваної проблеми.

3. Аналіз результатів опитування

1. Визначити основні результати опитування.

2. Проаналізувати:

- найбільш позитивні результати;
- проблемні аспекти;
- суперечливі або неоднозначні результати.

3. Звернути увагу на:

- рівень задоволеності учасників;
- найбільш поширені відповіді;
- тенденції та закономірності.

4. За можливості:

- подати результати у вигляді таблиць, діаграм, схем;
- здійснити порівняння показників.

4. Інтерпретація результатів

1. Визначити, про що свідчать отримані результати.
2. Встановити можливі причини виявлених проблем або позитивних результатів.
3. Оцінити ефективність діяльності ЗВО у межах тематики опитування.
4. Визначити сильні сторони та напрями, які потребують удосконалення.

5. Висновки

У висновках необхідно:

1. Коротко узагальнити результати аналізу.
2. Визначити основні тенденції.
3. Сформулювати власні висновки щодо ефективності організації відповідного напрямку діяльності ЗВО.
4. За можливості запропонувати рекомендації щодо вдосконалення.

Орієнтовна схема звіту про проходження виробничої переддипломної практики

ВСТУП

У вступі необхідно зазначити:

- мету практики;
- основні завдання практики;
- базу практики;
- терміни проходження практики;
- обраний рівень виконання завдань (низький / середній / високий).

РОЗДІЛ 1.

ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗИ ПРАКТИКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У розділі висвітлити:

- ✓ Загальну характеристику закладу вищої освіти: тип ЗВО; місія; пріоритетні напрями діяльності; особливості системи управління.
- ✓ Характеристику діяльності кафедри: основні напрями роботи; організація методичної діяльності; підвищення кваліфікації НПП; методичне забезпечення освітніх компонентів.
- ✓ Особливості організації освітнього процесу: відвідані види навчальних занять; використання сучасних освітніх технологій; цифрове освітнє середовище; використання системи Moodle.
- ✓ Особливості моніторингової діяльності ЗВО: організація опитувань; напрями моніторингу якості освіти; аналіз результатів одного опитування.
- ✓ Участь у діяльності кафедри: участь у засіданні кафедри; аналіз професійної комунікації та взаємодії.

РОЗДІЛ 2.

ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ТА МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У розділі подати:

- ✓ Коротку характеристику проведених практичних занять: тематика; використані методи та технології; цифрові інструменти; досягнення поставлених цілей; ефективність використаних методів; труднощі та шляхи їх подолання.
- ✓ Результати виконання варіативного завдання: короткий опис виконаної діяльності; характеристика розробленого продукту або проведеного заходу; отримані результати.

РОЗДІЛ 3. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У розділі висвітлити:

- ✓ Результати систематизації та аналізу емпіричних матеріалів дослідження.
- ✓ Основні результати дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи.
- ✓ Уточнення науково-методологічного апарату дослідження: уточнення положень вступу; конкретизація практичного значення результатів; узгодження висновків із завданнями дослідження.
- ✓ Практичні або методичні рекомендації за результатами дослідження.
- ✓ Підготовка матеріалів до передзахисту: мультимедійна презентація; тези виступу.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

У розділі необхідно відобразити: дотримання правил охорони праці у ЗВО; особливості забезпечення безпечного освітнього середовища; правила безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу; заходи щодо психологічної, цифрової та інформаційної безпеки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У висновках необхідно:

- ✓ Узагальнити результати проходження практики.
- ✓ Оцінити рівень сформованості: загальних компетентностей; фахових компетентностей.
- ✓ Визначити: професійні досягнення; труднощі, які виникали під час практики; напрями подальшого професійного розвитку.
- ✓ Сформулювати пропозиції щодо: удосконалення організації практики; підвищення ефективності освітнього процесу; розвитку власної професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Оформлюється відповідно до чинних бібліографічних вимог.

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Навчальне електронне видання

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

**здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою «Освітні науки»
спеціальності А1 Освітні науки галузі знань А Освіта**

Методичні рекомендації

Електронне видання

Автори-упорядники:

ДУТКО Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

ФЕДОРЧУК Вікторія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

ЛЕБІДЬ Інна Юхимівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

ГОРБАТЮК Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

ПОЛІЩУК Світлана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Підписано 23.06.2026. Гарнітура «Arial».
Об'єм даних 1,5 Мб. Обл.-вид. арк. 4,4. Зам. № 1266.

Видавець і виготовлювач – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300

Свідectво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серії ДК № 3382 від 05.02.2009 р.